БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 94 (11692) | 1968 оной апрелиин 20, суббото | Сэн 2 мүнгэн

...ластной партийна эдэбхитэдэй суглаан тухай

...ФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

...апрелиин 19-нэй үдэр Улаан-Үдэ... ба баледэй театрай ордон соо ...тийна эдэбхитэдэй суглаан боло-

...эдэбхитэдэй суглаан «КПСС-эй ...иин (1968 оной) Пленумэй дүн-...ной партийна организациин зо-...й» асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

...дээрэ КПСС-эй обкомой нэгэ-... нүхэр А. У. Модогоев элидхэл

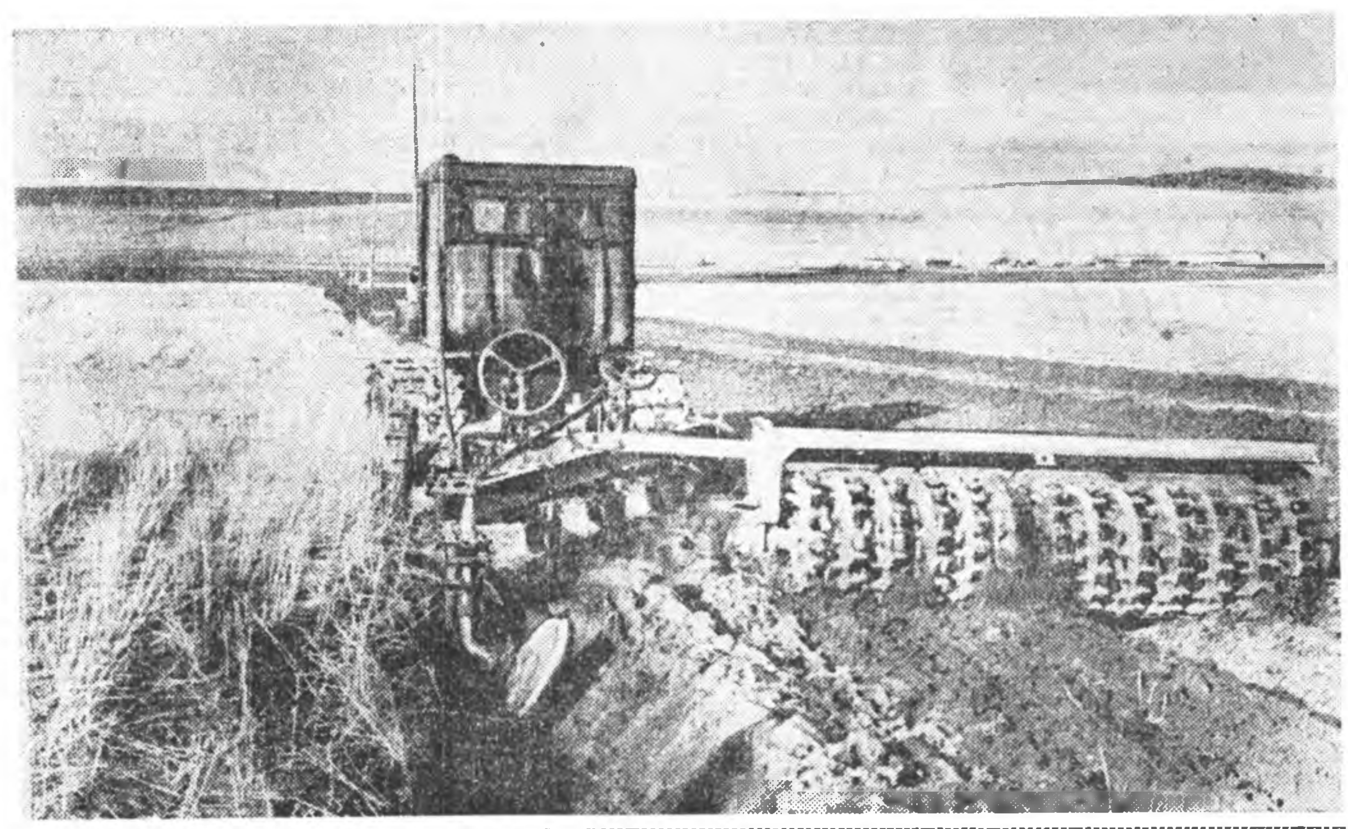
...зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй ...горкомой нэгэдэхи секретарь ...ков, сэрэгэй алба хаагша ..., «Буряад үнэн» газетын редак-...будеев, облпрофсоведэй түрүү-...Асеев, Уран зохёолшодой холбоо-...ин түрүүлэгшэ Д. З. Жалсараев, КПСС-эй Загарайн райкомой нэгэдэхи секретарь Е. Н. Скубаренко, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь М. Ф. Маханов, Улаан-Үдын локомотиво-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэн Е. Г. Курочкин, Улаан-Үдын 20-дохи дунда һургуулиин директор П. Н. Прозорова, республикын культурын министр П. Н. Нимаев, республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшэ Ф. С. Пастухов, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Д. Д. Лубсанов, КПСС-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь Ф. И. Ченкиров гэгшэд хабаадаба.

Хэлсэһэн асуудалаараа областной партийна эдэбхитэдэй суглаан тусхай тогтоол батала̄н абаба.

ТҮРҮҮШЫН БУРАЗДАА

Урин дулаан үдэрнүүдэй тогтожо, газарай хүрьһэнэй дээгүүрээ гэдэхэтэй сасуу Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой (Сэлэнгэ) механизаторнууд 1—2 үдэртэ паараа борнойлжо дүүргээд, газараа хахалжа оробо. Зураг дээрэ: тус колхозой тракторист Владимир Тогочиевич Банзаракцаевай апрелиин 17-до түрүүшын буразда̄а татажа ябаһаниинь харуулагдана.

Б. ГЫЛЫҠОВЭЙ фото.

СОВЕТ-ПАКИСТАНАЙ ХЭЛСЭЭНҮҮД

РАВАЛПИНДИ, апрелиин 18. (ТАСС-ай тусхай корр.). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Пакистанай президент Мохаммед Айюб Хан гэгшэдэй хоорондо мүнөөдэр эндэ хэлсээн болобо.

Тэрэ хэлсээнэй үедэ совет пакистанай харилсаа дам саашань хүгжөөлгын асуудалнууд харагдаһан байгаа. Хоёр ороной алинданьшье хамаатай уласхоорондын шухала асуудалнуудые тодорхойгоор зүбшэн хэлсээд, А. Н. Косыгин, Мохаммед Айюб Хан уласхоорондын асуудалаар һанамжануудаа андалдан хөөрэлдэһэн байна.

Хэлсээн халуун, хани ёһоной оршон байдалда болобо.

А. Н. КОСЫГИНАЙ ПАКИСТАНДА ОШООД БАЙҺАН ТУШАА

РАВАЛПИНДИ, апрелиин 18. (ТАСС-ай тусхай корр.). Мүнөөдэр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ороной шэнэ ниислэл—Исламабаду хотые ябажа хараба. Үндэр газарһаа городые харагнайнгаа һүүлээр ниислэл хотые саашадань барижа, үргэдхэхэ түсэбтэй танилсаһан байгаа. Эндэ заншал болоһоной ёһоор, Советскэ правительствые толгойлогшо Пакистанай шэнэ ниислэл хотодо ерэһэнэйнгээ дурасхаал болгон городой хажуудахи Шакарпахариан гэжэ хада дээрэхи сквер соо модо һуулгаһан байна.

МОСКВАГАЙ БА МОСКОВСКО ОБЛАСТИИН ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

КПСС-эй Центральна Комитедэй 1968 оной апрелиин Пленумэй дүнгүүдтэ зорюулагдаһан Москвагай городской ба областной партийна организацинуудай эдэбхитэдэй суглаан Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо апрелиин 18-да нээгдэбэ.

Л. И. Брежнев, К. Т. Мазуров, М. А. Суслов, В. В. Гришин, И. В. Капитонов, Б. Н. Пономарев, городской ба областной партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партиин ветеранууд суглаанда хабаадагшадаар халуунаар угтагдан суглаанай президиумдэ ерэжэ һуубад.

«КПСС-эй ЦК-гай 1968 оной апрелиин Пленумэй дүнгүүд тухай» элидхэл КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев хэһэн байна.

(ТАСС).

...БҮҮДЫЕ ...МҮҮЖҮҮЛГЭ— ...ЭДЫН ХЭРЭГ

...унис партиингаа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Коми-...гэн хүтэлбэри доро совет арад гайхамшаг ерээдүй—...гээшэ шармайн дабшажа ябана.

...й энэ хэрэгэй бүрин амжалтатай бэелхын тула хүн ... болбосоролоор түгэс байхаһаа гадна, коммунис үзэл ...рин гүйсэд нэбтэрэнги, шэн баатарлиг зориг эрмэлзэ-...и байха зэргэтэй. Энэмнай бага наһанһаа, багын ху-...һээ эхи татан үндэһэлнэ. Ушар тиимэһээ үхибүүдые ... һайнаар һургахын хажуугаар зүбөөр хүмүүжүүлхэ, ... эхилээд коммунис үзэл бодол, ёһо заншал тэдэндэ ... Коммунис парти болон советскэ правительствамнай ...рал оролдолго гаргана, айхабтар шухала хэмжээнүү-...ралан бэелүүлнэ.

...эрдэмэй дунда һургуулинуудай ажал хүдэлмэриие саа-...руулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК болон СССР-...үдэй Совет онсо дэлгэрэнгы тогтоол батала̄н абахадаа-...ка, советскэ, профсоюзай болон комсомолой эмхинүүд ...уаа һуларшагүй ехэ анхарал хандуулха ёһотой, эдир ...ние хүмүүжүүлхэ гээшэ имагтал бүхы зоной арюун нан-...уи гэжэ тодорхойлон зааһан байна бшуу.

...ь гол хараадаа абажа, республикын олохон һургуули-...нар һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд ехэ ажал хүдэлмэри бү-...и орон дотор научно-техническэ болон социальна хүг-...гдэхэ тудам үзэл бодолойнгоошье талаар коммунис тү-...тэгшэ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ тухай, энэ талаар һур-...й дайшалхы үүргын хэмжээлэшэгүй ехээр дээшэлһэ-...эдөөр мэдэрэн ойлгонод.

...эрэй аймагай һургуулинуудай багшанар, комсомол-...нүүдэй үүсхэл оролдолго республика дотор бүгэдын ...гэнэ. Тэндэхи багшанар үхибүүдээ балшар багаһаань ...имир Ильич Ленинэй ажабайдал болон ажал ябуулгын ... дээрэ хүмүүжүүлхын хойноһоо оролдоно. Тэдэнэр тус ...тухай конференци, ленинскэ таһалгануудай харалга-...гөө. Комсомол, пионернүүдэйнь сбор, суглаанууд дээрэ ...тухай сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэмэ элидхэл, хөөрэлдөөнүү-... ёһонь болонхой. Энэ һайн һайхан үүсхэлыень рес-... аймагуудай багшанар халан абана. Агууехэ багшы-...ай намтар, гайхамшаг образ эдир залуу үетэниие ... хэрэгтэ саашадаашье гол һуури эзэлхэ байна.

...радай революционно, дайшалхы, ажалай баатаршал-...туматай үхибүүдые танилсуулхын тула олохон багша-..., нүхэд В. Е. Кожевин (Каменск), Н. Н. Буланова ... А. Н. Пантелеев (Түнхэн) болон бусад угаа ехэ юумэ ...хэшээлээ үнгэргэхэдөө түрэл нютагайнгаа баатар хү-...юнно, дайшалхы, ажалай шэн габьяа тухай сйл-

... үльгэр жэшээнүүд нилээд олон.

... хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ һургуулиһаа гадна, мүн олонии-...тэйгээр оролсоно, оролсохошье ёһотой. Олохон партий-... профсоюзай организацинуудай үүсхэлээр һургуули ...эдэ туһалха ниитын совет, комисси гэхэ мэтэ байгуу-...эй һайнаар хүдэлнэ. Жэшээнь, Баргажан тосхондохи ...евет һургуули, хүүгэдэй саад, яслинуудые предприяти ...ргаануудай шефтээ абаха хүдэлмэри шударгыгаар эм-...лтой лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ; үхибүүдээ ..., муугаар хүмүүжүүлдэг түрэлхидые хурсаар шүүм-... ажабайдалда үзэгдэһэн һайн һайхан үльгэр жэшээ-...дары дэлгэрүүлнэ.

...уулинуудта нютагай Соведүүд ехэ туһа хүргэнэ. Эндэ ...гай Усть-Киранай сельсоведые (түрүүлэгшэнь нүхэр ...) тэмдэглэмээр. Тэндэхи депутадууд болон эдэбхитэд ...аар һуралсажа, ямараар хүмүүжэжэ байһаниие хо-..., шалгажа байдаг. Энээнэйнь аша туһаар Бурдунай ...тын эхин һургуулинууд класстань нэгэшье үхибүү ...дэнь һуулганагүй.

... аймагай Каменскын хүүгэдэй таһалгын совет (дааг-...ын комбинадай цехэй моторист нүхэр С. И. Григорье-... болон олониитэ хоёрой хоорондохи холбоо барисаа ...хижүүлнэ, абхууһа муутай үхибүүдэй харууһалга, ...рата эмхидхэлсэнэ; таһалга соогоо хэдэн кружогуу-...хай. Тэндэнь нютагай үхибүүд ехэ дуратайгаар суг-

... Яруунын Үльдэргын дунда һургуулида пенсионернүүд ...шэнь нүхэр Ж. Д. Сампилон) туһална, үхибүүдые ...уһатай ажал хүдэлмэридэ шадамараар хабаадуулна,

...ай иигэжэ эдир залуу үетэниие һайн һайханаар ху-...эргтэ хабаадалсана, һургуули болон түрэлхидтэй нэгэ ... хүдэлнэ.

...ибүүдые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие бүхы дээрэнь ган-...уулида, багшанарта найдажархёод, анхархаа болишо-...уртэй юумэ хэдэггүй түрэлхид, олониитын эмхинүүд ...эстэ эдиршүүлэй бэеэ муугаар абажа ябаха, ниитын ...уулха, эбдэхэшье баримтанууд үзэгдэнэ. Хориин, ...байкалиин аймагуудай нютагай олохон Соведүүд, ...инүүд илангаяа муугаар хүдэлнэ. Жэшээнь, наһа ...үүлэй хэрэг эрхилхэ талаар Сэлэнгын аймгүйсэдко-... комисси (түрүүлэгшэнь нүхэр В. Ф. Шахартуев) нё-...мүнөөшье жэлдэ юушье хээгүй.

... тэсэшэгүй.

...үрбэн тэгшээр хүмүүжүүлхэ гээшэ арадай гэгээрэлэй ... бүхы һургуулинуудай, түрэлхидэй, олониитын нэгэн ...дхэхэ, угаа ехэ харюусалгатай хэрэг мүн. Энэниие ...тскэ, профсоюзай, комсомолой эмхинүүд саг үргэлжэ ..., һургуули бүхэндэ, тосхон, нютаг бүхэндэ үхибүү-...лхэ талаар хамаг хүдэлмэриие шударгыгаар эмхидхэл-... туһа нүлөө үзүүлхэ болоно.

...мунизм байгуулжа байһан гайхамшаг үе сагаймнай шу-... эрилтэ мүн.

МАРТ 15 — САБШАЛАН, БЭЛШЭЭРИ ҺАЙЖАРУУЛХА ХОЁР ҺАРА — МАЙ 15

ЛУГОВОДУУДАЙ ХҮСЭН НЭМЭЭ

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар манай отделенидэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэдэг болонхой. Отделениимнай түрүү луговодууд Николай Елизарович Рупышев, Лаврентий Иванович Гермашев, Николай Григорьевич Шелкунов гэгшэд хажуудаа нэгэ-нэгэ хүниие абажа ажаллахадаа, 209—211 гектар дээрэһээ га бүриин 30 гаран центнер үбһэ ургуулжа шадаа. Эдэнэрэй һайнаар ажаллаһанай ашаар нёдондо отделениимнай бүхы сабшалан дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 21 цейтнер үбһэн абтаа һэн. Тиигэжэ гектар бүриһөө 4 центнер үбһэн түсэбһөө гадуур хуряагдаһан байха юм.

Ямар аргаар сабшалангай ургаса дээшэлүүлэгдэнэб? Жэл бүри тэндэ наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ гаргагдана, сабшалан хэдэн удаа уһалагдана. Хүбхэжэһэн газар борнойлогдоно, хатуужаһаниинь дисктэй лущильнигаар элдүүрилэгдэнэ.

Теэд сабшалангай ургаса бүри ехээр дээшэлүүлжэ болохо байна. Нёдондо манай луговод нүхэр Шелкунов хүсы үбһэ таригдаһан, шулуу шохойһоо сэбэрлэгдэһэн 14 гектар сабшалангай тус бүриһөө 46,5 центнер, нүгөөдэ 12 гектар участогай га бүриһөө 42 центнер һайн шанартай үбһэ хуряажа абаһан.

Сабшалан дээрэ агротехническэ бүхы хүдэлмэриие саг соонь хэхэ гэхэдэ, луговодуудай хүсэн багададаг байһан. Сабшалан дээрэ хэхэ хүдэлмэри хабарай тарилгатай зэргэсэжэ, луговодуудта тракторшье хүртэдэггүй һэн. Мүн нилээд ехэ хүдэлмэри намартаа хэгдэхэ аад, баһал иимэрхүү шалтагаанаар бүтээгдэнгүй үнгэрдэг байгаа.

Эдэ бүгэдые анхаралдаа абажа, энэ жэл луговодуудай оньһожоруулагдамал хоёр звено бии болгообди. Звено бүхэндэ мөөртэй трактор, юумэ зөөхэ тэргэтэйгээр үгтөө. Мүн араатай катогууд, шэбхэ жэжэлжэ тарааха машина, борнойнууд, дисктэй лущильник, минеральна үтэгжүүлгэ тарааха сеялкэнүүд болон бусад машина хэрэгсэлнүүд даалгагдаа. Эдэ звенонууд ургуулһан ногоогоо хуряаха талаар харюусалгатай хэдэнь тэдэндэ үбһэ хуряаха машинанууд үгтэнхэй.

Оньһожоруулагдамал хоёр звенодо 858 гектар сабшалан даалгагдаба. Тэндэ түхэреэн жэлдэ хүдэлжэ гараха юм. Мүнөө эдэ звенонуудай хэхэ хүдэлмэриин технологическа карта зохёогдожо, хэды шэнээн мүнгэ зөөриин гаргашалагдахань тодорхойлогдонхой. Оньһожоруулагдамал звенонуудые дүршэл ехэтэй луговодууд Николай Шелкунов, Николай Рупышев гэгшэд хүтэлбэрилхөөр томилогдонхой. Тиигэжэ луговодуудай хүсэн нэмэбэ гээшэ.

Шэнээр эмхидхэгдэһэн эдэ звенонууд оролдосотой бэрхээр ажаллажа байна. Эдэ үдэрнүүдтэ сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөгдэнэ. Бүхыдөө 2300 тонно шэбхэ сабшаланда гаргагдаа. Хоёр сеялкээр минеральна үтэгжүүлгэ тараагдана. Хамта 200 гектарта хуурай минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаба. Энэ аргаар үшөө 100 гектар сабшалан шанаржуулагдаха юм.

Ханааб, һубагууд заһабарилагдажа, түрүүшын һайрам сабшаланда тогтоогдобо.

Һаяын үдэрнүүдтэ луговодууднай сабшалан дээрэхи шулуу шохой суглуулжа, урда жэлнүүдтэ обоологдоһон шулуу тракторайнгаа тэргэ дээрэ ашажа, заһаха газарта абаашажа хаяна.

Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ хүсэ нэмэһэн луговодууд үбһэ ногооной бүри баян ургаса абахаар хараална. Луговод Николай Елизарович Рупышев даалгагдаһан 211 гектарайнгаа тус бүриһөө 32 центнер, Лаврентий Иванович Гермашев 209 гэктар участогай га бүриһөө 30 центнер ургаса хуряаха уялга абанхай. Бүхы отделенеэрээ гектарай 21 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абаха зорилго табигданхай. Һайнаар ажаллаһан, үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлжэ шадаһан луговодууд түлбэриин талаар горитой урмашуулагдана. Луговодууд һарада 100—140 түхэриг түлөөһэ абана. Гадна үбһэ абаха түсэбөө улүүлбэл, нэмэлтэ түлбэридэ хүртэхэ юм.

Байгша ондо отделениин луговодуудай һанаһандаа хүрэхэ, һарбайһанаа абаха байһандань этигэнэбди.

И. ЕРМОЛАЕВ,
Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын 2-дохи отделениие эрхилэгшэ.

ТҮЛЭГ ДУНДАА

Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха талаар республика дотор соносхогдоһон хоёр һара манай ажахыда эхилһээр үнинэй. Эрхирэгэй совхоздо энэ асуудал луговодуудай суглаан дээрэ харагдаһан байна. Мүнөө үнинэй луговодууднай залуушуулаа дахуулжа сабшалан дээрэ гаранхай.

Арбижал нютагай пенсионернүүд Цыден-Еши Бадмаев, Дондок-Цырен Эрдынеев гэгшэд һайрамай уһаар сабшалан уһалжа, ханаабуудые заһабарилжа эхилээ.

Нёдондо Даржа Эрдынеев, Сожома Эрдынеевэтай Шэнэ-Хорёо гэжэ газарта 60 гектар сабшалан харууһалжа, гектарай 36 центнер үбһэ абаа. Тэдэнэр иигэжэ совхоз соогоо хоёрдохи һуури эзэлээ.

Пенсионер Цыден-Еши Бадмаев ойн баярай жэлдэ һамгантаяа хоюулан 200 га газар сабшалан уһалһан байна. Мүнөө жэлдэ Ц.-Е. Бадмаев гансаараа 70 га сабшаланһаа гектарай 25 центнер үбһэ ургуулха гэһэн уялга абаа. Дондок-Цырен Эрдынеев 60 га сабшалан дээрэ үндэр ногоо ургуулхын түлөө ехэхэн ажал хэжэ байна.

Хоёрдохи бригадын залуу луговод Буянто Санжижапов нёдондо һубаряа гэжэ газарта 100 га сабшаланһаа гектарай 24,6 центнер үбһэ абаһан байна. Мүнөө жэлдэ тэрэ гектарай 27—30 центнер үбһэ абаха гэжэ шиидэнхэй.

Г. БАЗАРЖАПОВ.

ДААБАРЯА ХОЛО ҮЛҮҮЛБЭ

Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха хоёр һара хахадлаба. Энэ үедэ манай аймагай колхозууд сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөхэ түсэб даабаряа амжалтатайгаар дүүргэнхэй. Илангаяа «Прибайкалец», «Заветы Ильича» колхозуудта горитой хүдэлмэри хэгдээ.

«Прибайкалец» колхозэйхид сабшалан дээрэ шэбхэ зөөхэ түсэбөө 2300 тонноор үлүүлбэ. «Заветы Ильича» колхозой механизаторнууд түсэбһөө гадуур 1 мянган тонно аргал шэбхэ гаргажа тараагаа.

Һайрам хүсэдөөр барижа абахын тула жалга жалама хүндэлэн хаалта, боолто бодхоогдожо, сөөрэм тогтоогдоно. Жэшээнь, «Прибайкалец» колхоздо тиимэ 7 сөөрэм байгуулагдаа. Закатуй гэжэ газарта луговод нүхэд Шергин оролдосотойгоор ажаллана. Эндэ жалга хүндэлэн хаалта баригдажа, сөөрэм бии болгогдонхой. Мүн эндэ 17 гектар дээрэхи шугы бургааһан сэбэрлэгдэжэ, газарынь хахалагдаад, ногооной үрэ тариха юм. Энэ сабшалан болохо газартаа 1000 тонно наг шэбхэ зөөнхэй.

П. ГРИГОРЬЕВ.

ХҮДӨӨДЭХИ ХУДАЛДАА НАЙМААНДА АНХАРАЛАА ЕХЭЭР ТАБИХА

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй худалдаа наймаанай болон улад зониие ажаһуудалай талаар хангалгын комиссида

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй худалдаа наймаанай болон улад зониие ажаһуудалай талаар хангалгын комиссиин заседани Москвада апрелиин 17-до болобо. Комиссиин гэшүүд—союзна ба автономито республиканууднаа ерэһэн СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, СССР-эй Госпланай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи too бүридхэлэй Центральна управлениин, Министерствэнүүд ба зургаануудай, Центросоюзай ба бусад эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд комиссиин заседанида хабаадалсаба.

Комиссиин түрүүлэгшэ, БССР-эй арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ А. А. Смирнов заседаниие хүтэлбэ.

Тон шухала асуудал—хүдөө нютагта худалдаа наймаа ба ниитын эдеэ хоолой хэрэг һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Заседанида бэлэдхэл хэгдэжэ байха үедэ комиссиин гэшүүд өөһэд өөһэдынгөө һунгуулиин округуудтахи эд хэрэглэгшэдэй кооперациин мэдэлэй худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай ажал хүдэлмэритэй танилсаһан байгаа. Центросоюзай правлениин түрүүлэгшэ А. П. Климов элидхэл хэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай 1965 оной мартын Пленумэй, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, совет арадай ажабайдал улам һайжаруулха талаар томонууд хэмжээнүүд һүүлэй жэлнүүдтэ бэелүүлэгдээ. Хүдөөгэй хүн зоной мүнгэн олзо доходынь горитойгоор ургаа. Тэрэнь хүдөөдэ худалдаа наймаа хүгжөөхэ зохид таатай эрхэ байдал бии болгобо. Ороной хүн зоной хахадынь шахууе хангадаг эд хэрэглэгшэдэй кооперациин худалдаа наймаан 35,7 процентээр 1965—1967 онуудта ехэ болоһон байна. Городтой жэшээлбэл хүдөө нютагуудта худалдаа наймаае үлэмжэ түргэн темпээр хүгжөөхэ гэһэн КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүд дүүргэгдэжэ байнхай. Хүдөө нютагта эдеэ хоолой болон промышленна олон янзын эд бараан нилээд ехээр худалдагдадаг болобо.

Городто ба хүдөө нютагта худалдагдаһан эд бараанай хэмжээе хүн бүхэндэ хүртэсын талаар абажа үзэбэл, тэрэ хэмжээн бэе бэедээ дүтэлжэ байна.

1967 ондо эд хэрэглэгшэдэй кооперацн хүн зондо эд бараа худалдаха түсэбөө 101,4 процент дүүргэһэн байгаа. 1966 онойхидо оробол 35,8 миллиард түхэригэй гэхэ гү, али 10,2 процент ехэ эд бараан улад зондо худалдагдаһан байна. Гадна городской кооперативна худалдаа наймаанда 1,3 миллиард түхэригэй хүдөө ажахын продуктнууд худалдагдаһан байгаа.

Мүнгэн олзо доходойнгоо, хэрэглэмжынгээ ехэ боложо байһантай дашарамдуулан, хүдөөгэй арад зон культурно-ажаһуудалай, ажахын удаха шанартай эд бараа ехээр хэрэглэдэг боложо байнхай. Жэшээлхэдэ, хүдөөгэй кооперативна эмхинүүд үнгэрэгшэ жэл 1,2 миллион телевизор, 17 миллион приемнигууд ба радиолонууд, 430-аад мянган гэрэй холодильнигууд, миллион гаран угаалгын машинануудые худалдаа.

Бүхы орон соо хүдөө нютагта гэр байрануудай барилга тон ехээр хэгдэжэ байһан дээрэһээ барилгын материалнуудые хүн зон ехээр хэрэглэдэг болоо. Үнгэрэгшэ жэл 2 миллион кубометр барилгын модо, 1,5 миллион кубометр хюрөөдэмэл модо, миллиардһаа үлүү условно плиткэ шифернүүд, 1,7 миллион тонно цемент худалдагдаһан байгаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой газарнуудай too олошорһон, һэльбэн шэнэлэгдэһэн байна. 1967 ондо хүдөөдэ 13 мянга шахуу шэнэ магазинууд, 66 мянган һууритай ниитын эдеэ хоолой предприятинууд баригдаһан байна.

Гэхэтэй хамта, хүдөөдэхи худалдаа наймаанай хүгжэлтэ хүдөөгэй хүн зоной мүнгэн олзо доходойнь ургалтаһаа гээгдэжэ ябана гэжэ комиссиин гэшүүд тэмдэглэбэ.

Шэнэ гуримаар ажалаа түсэблэдэг, сэгнэдэг болохо талаар ажал хүдэлмэри эд хэрэглэгшэдэй кооперациин эмхинүүд ябуулһан байгаа. Шэнэ гуримай ажалда 1968 оной эхин багаар 2053 райпотребсоюзууд дамжан ороһон байба. Тэдээнэй эд бараанай эрьесэнь эд хэрэглэгшэдэй кооперациин бүхы худалдаа наймаанда 85 процентыень эзэлдэг.

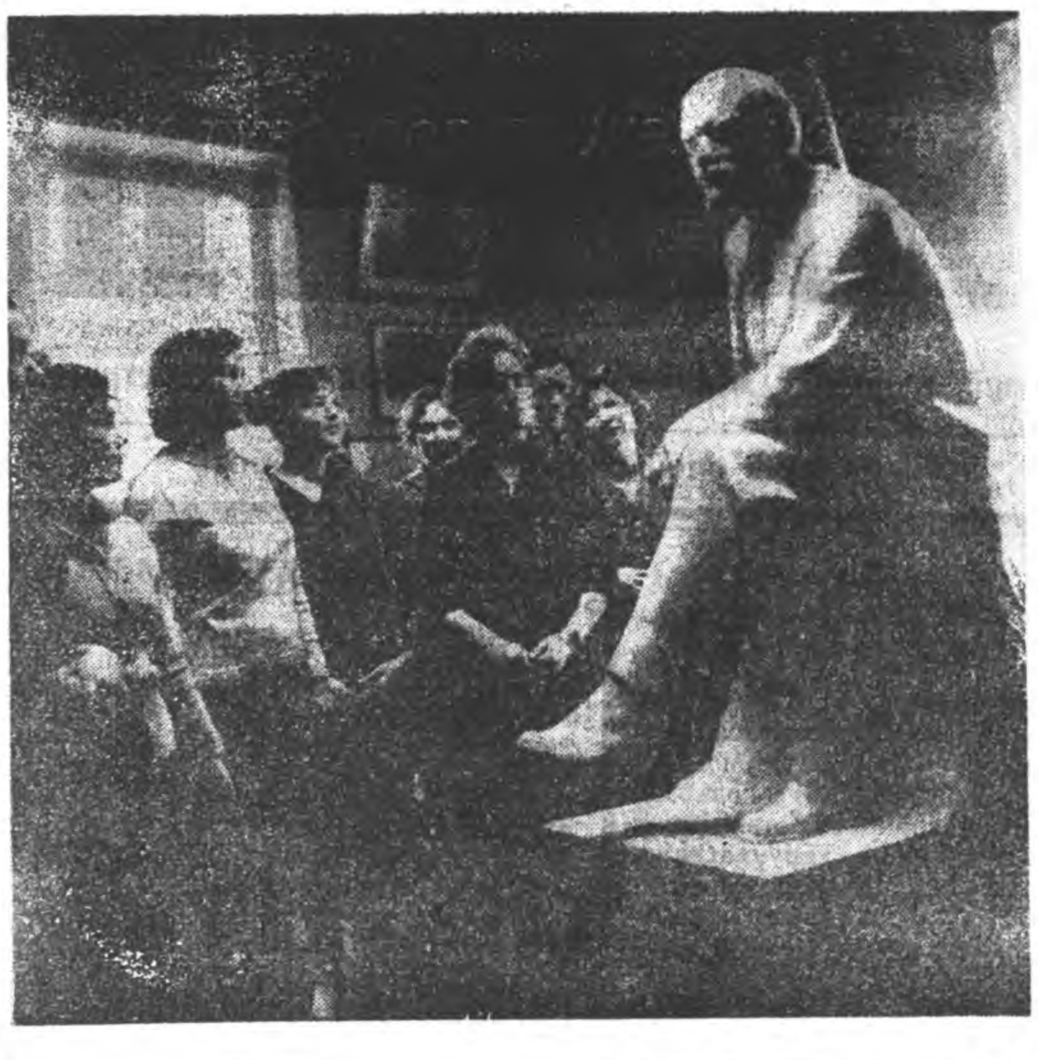
Хүдөөгэй хүн зоной эрилтэ хангаха талаар эд хэрэглэгшэдэй кооперациин ажал хүдэлмэридэ ехэнүүд дутагдалнууд бии юм гэжэ заседани дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа депутадууд тэмдэглэбэ.

Материалнууд дээрэһээ хараад үзэхэдэ, Центросоюз, тэрэнэй нютагуудтахи органууд зарим газарнуудта худалдаа наймаа тодо һайнаар эмхидхэхэ хэмжээнүүдые хүсэд абаагүй байна. Тусгаарлабал, бааза ба складуудта дутамаггүй байһан зарим эд бараа худалдаха ябадалда таһалдал гаргагдадаг. Магазинуудта эд бараа саг соонь асархын хойноһоо хиналта һулаар бэелүүлэгдэнэ. Талха, гурил, малай ба ургамалай тоһо, саахар гэхэ мэтын зүйлнүүдэй дутамаггүй байдагшье һаань, хилээмэ баридаг предприятинууд хилээмэ-бүүлхын зүйлнүүдые дутуу ядуу ассортиментээр гаргадаг, гэхэтэй хамта, тэдэ предприятинуудай үйлэдбэриин шадал хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй.

Хүдөө нютагта худалдаа наймаа ба ниитын эдеэ хоолой хэрэг дам саашань һайжаруулхын тула дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые абахыень Центросоюзда, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, бусад эмхи зургаануудта СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Совет дурадхаа.

1968 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөлгын гүрэнэй түсэб, 1969—1970 онуудай арадай ажахын түсэбүүдые, 1968 оной СССР-эй гүрэнэй бюджедые хаража үзэхэ зуураа СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ ба тус тус һалбаринуудай комиссинуудай оруулһан дурадхалнууд ба хэһэн ажаглалтанууд тушаань союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй, СССР-эй Министерствэнүүд ба зургаануудай абаһан хэмжээнүүд тухай мэдээсэл энэ заседани дээрэ баһа шагнагдаһан байна.

В. АМПЛЕЕВ,
М. ГЕРАСИМОВ,
ТАСС-ай корреспондентнүүд.

УЛЬЯНОВСК. Ульяновска областиин «Карлинский» совхозой коммунистнууд болон комсомолшууд политическэ, экономическа эрдэмээ дээшэлүүлжэ, тэндээ эмхидхэгдэһэн элдэб кружок, семинарнуудта һуралсана.

СССР-эй Коммунис партиин түүхэ шудалдаг кружогой гэшүүдэй нэгэ хэшээл В. И. Ленинэй центральна музейн Ульяновскын филиалда үнгэрөө. Коммунис партиин, Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй Симбирскдэ байһан үе тухай эдэнэр лекци шагнаа. Зураг дээрэ: совхозой хүдэлмэришэд тус музейн залнууд соо табигдаһан экспонадуудые хаража байна.

ТАСС-ай фото.

БАГШЫНГАА ЗААБАРЯАР

И. ВЕРХОВЦЕВ, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институдай ахалагша научна сотрудник

Москвагай Улаан талмай дээгүүр, бусадшье совет хото болон тосхонуудай гудамжанууд ба талмайнуудаар һайндэрэй жагсаалда хабаадагшад Улаан тугуудые бэряад гарадаг заншалтай. Улаан бүдүүд дээрэ ингэжэ бэшээтэй ябаха: «Агууехэ Октябриин социалис революциин эмхидхэгшэ, зоригжуулагша. Коммунис партиин вождь, дэлхэй дээрэхи анха түрүүшын хүдэлмэришэд болон таряашадай гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ Владимир Ильич Ленинэй нэрэ хэтэ мүнхэдөө мандаг лэ!»

В. И. Ленинэй хэзээдэ мүнхэ, түүхэтэ габьяада арад түмэнэй талаһаа үгтэһэн үндэр сэгнэлтэ эдэ үгэнүүдээр найруулагдаһанхай.

Түнгалаг һонор ухаан, нугаршагүй зориг, арюун һайхан сэдьхэл—эдэ гурбые Ильич өөртөө туйлай зохидоор ниилүүлэн абажа ябадаг байгаа; түүхын хүгжэхэ дүтын ба холыч хараа шугамуудые тодорхойлжо шададаг политическэ ударидагшын шанар, айхабтар бэрхэ политико-практикатай шанар, сагай эрилтэнүүдые эли тодо уряа лозунгнуудаар элирхэйлэн, шэнэ байдал байгуулха тодорхой зорилгонуудые шиидхэлгэдэ арад түмэниие элсүүлжэ шададаг ехэ мастерай шанар Ленин багшадамнай нэгэдэн бэелдэг бэлэй.

КПСС тиимэ шухаг, үнэтэ шэнарнуудые өөртөө шэнгээһэн багшынгаа ударидалга доро тон бэрхэшээлтэй үедэ хариин интервентнүүдые, сагаантаниие бута сохихо ябадал хангахаһаа гадна, партиин хоёрдохи Программа зохёоһон, баталһан байна. Түүхын бүхэли хугасаа соо—капитализмһаа социализмда орлгын үедэ—манай оронoй хүгжэлтын замые, хараа шугамые тодорхойлһон тэрэ документ саһа хүреэр дарагдаһан, хүйтэн Москвада 1919 оной март соо суглараһан партиин VIII съездээр баталагдаһан бэлэй.

«Бидэнэй мэдэхэ танихагүй нүхэд ба ханинарай һураггүй олон байһан хэдэ хэдэн оронуудта манай программые оршуулаашье һаа, бүхэдэлхэйн пролетариадай отрядай нэгэниинь бологшо Россиин Коммунис парти юу хээб гэһэн асуудалда һайн харюу боложо үгэхэ. Манай программа пропаганда ба агитациин тон хүсэтэ материал болохо. Манай нүхэд, манай аха дүүнэр эндэ, манай хамтын хэрэг эндэ бүтээгдэнэ» гэжэ хүдэлмэришэдэй урдаа бариха документ болохо» (түгэс зохёолнууд, 38 т. нюур 212.) гэжэ съездын трибуна дээрэһээ В. И. Ленин хэлээ һэн.

1919 оной майн 1-дэ ниислэл хотын Улаан талмай дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Совёдүүдэй орон дотор шэнэ общество байгуулха тухай Владимир Ильич али зэргын омог хүхюунээр заагаа һэм!

Манай аша, гушанар капиталис байгуулалтын документнүүд, памятнигуудые гайхажа үзэхэ. Хүн зондо эгээл түрүүн хэрэгтэй болодог юумэнүүдэй энгэй наймаанай гарта юундэ байдаг байһые, фабрика, заводуудай ганса нэгэн хүнүүдэй мэдэлдэ юундэ байдаг байһые, хүниие хүнэй юундэ мүлжэдэг байһые, ажал хэнгүйгөөр амидардаг ёһые манай аша, гушанар арайхан гэжэ ойлгохол. Манай үри бэенэрэй хараха үзэхэ юумые гоё үльгэр мэтээр найруулан мүнөө болотор хэлэдэг байгаа, тээд манай бүтээжэ эхилһэн социалис обществын байшангай хооһон һанаашалга бэшэ байһыень мүнөө та нүхэд эли тодоор хаража байнат. Манай үри бэенэр тэрэ байшангые улам оролдосотойгоор бариха» (Түгэс зохёол, 38 т., нюур 325).

Ажалшадые сүлөөлгэ шэнэ общество байгуулха замуудые Мор, Кампанелла, Чернышевский болон бусад утопистнууд зааха хабагүй байгаа.

Имагтал К. Маркс, Ф. Энгельс социализм ба коммунизмын һайхан һанаашалга байһыень хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай бодото наука болгоо.

Хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ К. Марксын, Ф. Энгельсын аша габьяае нимэ үгэнүүдээр баталан харуулжа болохо байна: өөһэдынгөө шадал, үүргэ ойлгожо абахаар хүдэлмэришэн ангиие һургаһан, миин һанаашалгын орондо эрдэм наука бии болгоһон байна. К. Маркс Ф. Энгельс хоёрой научна туйлай ехэ аша габьяае 1895 ондо хоритой ород революционер Владимир Ульянов Ленин тиигэжэл сэгнэһэн юм. Үнгэрэгшэ зуун жэлэй 90-ээд оной тэн багһаа марксизмын теори ба практика хүгжөөлгэдэ шэнэ, ленинскэ шата эхилһэн түүхэтэй.

Ородой, дэлхэйн оршон байдалда үзэгдэһэн элдэб эсын оппортунистнууд ба ревизионистнуудта эсэргүү шанга тэмсэл В. И. Ленин олон жэлдэ эрид шууд ябуулжа, марксизмые аршалан хамгаалһан, тэрэниие шэнэ һургаал заабаринуудаар баяжуулһан байгаа.

Империализм гээшэ капитализмын һүүлшын шата, пролетарска революциин богоһо болоно гэжэ ленинизмын эхи табигша тайлбарилан зааһан юм. Гэрэмнай социалис революциин бүрин түгэс һургаалаар ородой, бүхэдэлхэйн хүдэлмэришэнэй хүтэлөөе зэбсэглэһэн, хэдэн гү, али гансашье орондо социалис байгуулалтын анхан илажа болохо байһые баталан харуулһан, орон бүхэн социализмда элдэб янзаар орожо болохо гэжэ хэлэһэн байдаг. Россиин арад зоной революционно үүсхэлээр байгуулагдаһан Совёдүүдые Парижай коммуныш дүй дүрэн үргэлжэлүүлһэн ябадал гэжэ В. И. Ленин сэсэн мэргэнээр тодорхойлоод, Совёдүүдэй республикые хүдэлмэришэн ангиин диктатурын гүрэнэй формо мүн гэжэ элирүүлһэн юм.

Социализм, коммунизм тээшэ дабшалгын үнэнтэ хараа шугамые, дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй хүгжэлтын замуудые Владимир Ильич Ленин зохёолнууд дотороо мэргэнээр уридшалан зааһан байна.

Маркс, Энгельсын һургаалые саашадань хүгжөөхэдөө, шэнэ түхэлэй пролетарска парти тухай, олониитын байдалые революционно гуримаар хубилгагшадай парти тухай һургаал найруулан зохёогоод, үнэхөөрөө тиимэ парти байгуулаа.

Большевигүүдэй парти 1917 оной октябрьда хүдэлмэришэн-таряашанай гүрэнэй хүтэлбэриие гартаа бэтаар оруулһан юм. Урдын буржуазиин ёһо гуримые һандаргагшад-тэмсэлшэдэй парти байһан аад, шэнэ общество байгуулагшад-тэмсэлшэдэй парти болоо бэлэй. Иимэ шэнэ обществын эгээл мэргэн ударидагшань В. И. Ленин болоһон байгаа.

Өөрынгөө вождиин ударидалга доро орон дотороо социализм байгуулха научна үндэһэ баримтатай түсэб партимнай зохёоһон юм. Ороноо социалис ёһоор индустриализацилга, хүдөө ажахыгаа коллективизацилга, соёлой хубисхал—тэрэ түсэбэй хоорондо нягта холбоотой хубинуудынь болоһон.

Баатар совет арад хамаг гасалан бэрхэшээлнүүдые эрэлхэг зоригтойгоор дабан ябажа, Ленинэй заабариин ёһоор дэлхэй дээрэ анха түрүүшын социалис общество байгуулаад, Ленинэй туг доро, коммунистнуудай партиин ударидалгаар тэрэ обществоёо фашизмтай тулалдаһан хэсүү шэрүүн байлдаан соогуур хамгаалһан габьяатай.

Социалис байгуулалта ганса оронoй оршомһоо гаража, дэлхэйн байгуулалта болоходонь, уласхоорондын хүсэнүүдэй хубааралгын үндэһөөрөө хубилһан эрхэ байдалда СССР дотор социализм эсэслэн илаа.

Коммунис обществын хоёр шата тушаа марксизмын һургаалые саашадань хүгжөөхэ зуураа, тэдэ хоёрой илгаань экономическа соёл болбосоролой хэмжээнэй ямар байһаар тодорхойлогдохо ёһотой гэжэ В. И. Ленин заадаг һэн. Социализмһаа коммунизмда оролго энээнһээл эшэ үндэһэтэй бшуу.

XXII партийна съездын баталан абаһан, КПСС-эй гурбадахи Программа дотор марксизм-ленинизмын классигуудай найруулһан коммунизмын хоёр шата тухай һургаал дам саашалаа хүгжөөгдөө.

Социализмһаа коммунизмда орохын тула зохисотой һайн материально-техническэ үндэһэ һуури бии болгохо, ажалай бүтээсэ горитойгоор дээшэлүүлхэ, эдлэл хэрэгсэлэй ба сэдьхэлэй баялигые улам арьбадхаха, хото ба хүдөөгэй хоорондохи, ухаан бодолой ба бар хүсэнэй хоорондохи горитой илгаануудые усадхаха, дэлхэйн байдалые эрдэм ухаанай заабариин үндэһөөр ойлгохо, коммунис ёһо заншал тогтоохо гэжэ марксизм-ленинизм заана. Иимэ юумэнүүдые хэбэл, «хүн бүхэнһөө—шадабаринь зэргээр, хүн бүхэндэ—хэрэглэмжынь зэргээр» гэдэг коммунизмын гол ёһо бэелүүлжэ болохо.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулжа болохоор тиимэ хэмжээндээ социалис үйлэдбэри мүнөө хүрөөд байна.

Социализмын шиидхэхы туйлалтануудайнь нэгэн гэбэл, экономическа хүгжэлтын тогтууритай, хурдан дабшалта болоно. ... онуудта СССР-эй про... лэдбэриин жэл соо ... 11.1 процентээр нэмэ... харин США-да—оро... Англи ба Франции... центээр нэмээ. Ийм... хурдан түргэн алха... ехэ дэбжэлтэ туйла... Союзда олгоһон бай...

Хүдэлмэришэн ан... ряашад, манай арад... коммунис байгуула... бэелүүлхын тула ол... гарган. зориг түгэ... Энэ табан жэлэй түр... лэй, илангаяа ойн ба... даалгабаринуудые ... гүүд энээниие эли то...

Бүхы оронуудай аж... багһа В. И. Ленинэй... жэлэй ойе совет ара... хүн түрэлтэн 1970... табан жэлэй түгэсх... дэглэхэ юм. Энэ гай... дэлэлдэ арадай ажа... бан жэлэй түсэбые ... дүүргэхын түлөө С... тэмсэнэ. Мүнөөнэй ... сэбэй дүүргэлтэ ком... риально-техническа ... байгуулха замаар ... урагшань шууд дабш... той.

Коммунис партии... рой алгасадаггүй бай... Союзай табин жэл со... зэм бүрин харуулаа. ... дахи Программа ту... дүүргэгдэхэ. Совет... лизмын энэ Эхэ орон... Коммунизмын Эхэ оро...

Шэнэ ажабайдал ... хадаа, СССР-эй болон ... лис оронуудай туйл... хэйн-түүхэтэ илалт... коммунис ба хүдэлмэ... нально-сүлөөрэлгын ... жалтанууд—эдэ бүгэ... дэлхэйн ажалша ту... багша, хани нүхэр В. И... тэдээ мүнхэ һургаал... гэлдэрөөр дэлгэржэ б... баримта мүн.

Ленинизмын үзэл ... тябриин үзэл суртал... табин жэлэй турша ... литическэ байдалые ... билгаһан революцион... нууд болоо.

Октябриин револ... дэлхэйн политикада х... хоёр шэглэл, хоёр х... циализм байгуулжа ба... эб найрамдалай, эрхэ ... шугам: империализм... дайнай ба дарлалты... тогтонхой. Совет гүр... гээ алхамые уласхо... соо хэжэ байһан аяар ... бэрсэг дэлхэйн тон ... манай эб найрамдал... дэмжэнэ гэжэ В. И. ... юм. Эб найрамдалай, х... харилсаа холбооной т... үлүүтэй жэл соо Сов... зоригтойгоор улам ... ябана.

Агууехэ Ленинэй ... бүхы дэлхэйн ажалша... ри улам дүтэ, түрэл б...

Ленинэй туг—дэлх... онно ёһоор хубилгагш...

Партийна хүтэлбэрилэгшын трибуна

ТҮРҮҮ АЖАЛШАДАА УРМАШУУЛАН...

Хэнэйшье мэдэһээр, КПСС-эй XXIII съездын, ЦК-гай Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд соо арад зоной ажабайдалые улам һайжаруулха тухай хэлэгдэдэг гээшэ. Тэрэниие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө манай колхозой правлени болон партком бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Юундэб гэхэдэ, ажабайдалайнгаа һайжарха бүри ажалша хүн гээшэ улам бэрхээр, улам зоригтойгоор хүдэлхэ ёһотой бшуу.

Манай колхоздо ажалдаа шударгы хүнүүд олон даа. Тэдэнэйл ашаар манай колхоз ойн баярта жэлдэ бараг һайн ургаса ургуулаа, ниитынгээ малай тоо толгойе олошоруулаа. Мүн гүрэндэ һү, мяха, нооһо, таряа болон газарай эдеэнэй зүйлнүүдые худалдаха жэлэйнгээ түсэбые һураггүй үлүүлээ һэн.

Ябажа байгаа жэл хадаа сагай уларилай шалтагаар хүшэрхэншье байбал, үбэлжөөнэй үедэ хоролтогүйгөөр малаа ондо оруулхын тула малшаднай нэтэрүүгээр тэмсэнэ. Мүнөө үедэ колхоздомнай 8700 хурьгад абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна. Түрүү хонишод-коммунистнар С. Б. Бадмаев, Б. Г. Батуев, А. И. Бальчугов, Б. Б. Банзаракцаев 100 эхэ хониһоо 76-һаа 93 хүрэтэр хурьга абаад түлжүүлжэ байна.

Һү, мяха үйлэдбэрилэгшэд баһал эршэмтэйгээр ажаллажа, түрүү зэргэдэ ябана. Гахай үсхэбэрилдэг фермые коммунист Н. А. Гончаров толгойлдог. Гахайшадайнгаа эрхимээр ажаллаһанай ашаар мяха худалдалгаар нэгэдэхи кварталай түсэбые үни заяанда үлүүлээд, хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнабди.

Манай партийна организацида 118 комунистнар тоологдоно. Тэдэнэй олонхинь ажахынгаа эгээл харюусалгатай газарнуудтань хүдэлжэ, ажалай түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана бшуу.

Артельдэмнай үйлэдбэриин түрүүшүүл олон гэжэ дээрэ тэмдэглээ һэм. Тэдэмнай алишье талаараа хүндэ ямбада хүртэхөөрөө хүртэдэг гээшэ. Колхозой ажахын һалбаринуудые ударидаха гү, али ниитын хиналтын ажалда түрүү хүнүүдээ дэбжүүлдэг зантайбди.

Ажалай түрүүшүүлые алдаршуулхын тула, тэдэнэй үльгэр жэшээе олоной дунда нэбтэрүүлхын тула колхозой түбтэ Хүндэлэлэй, мүн ажалай алдар солын самбарнууд тодхоотой. Тэндэ эрхим хүнүүдэймнай дүрэ зурагууд олоной анхарал татадаг байһаниинь эли. Гадна алибаа ехэ һа[illegible]аарнуудта түрүү ажалшадаа грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнадаг. «Коммунис ажалай ударник» гэһэн гү, али бэшэшье амжалтануудай телеграммаар, открыткануудые эльгээдэгди.

Иимэ моральна урмашуулганууд гүнзэгы удхатай байһаниинь лэ даа. Хүн гээшэ саг соогоо амжалтаа тэмдэглүүлхэдэ, саашадаа улам зориглондойгоор ажалладаг бшуу. Гадна урдаһаа мууса гү, али дунда зэргээр ажалладаг байһан хүнүүд һайн нүхэдэйнгөө жэшээгээр оролдоһо, шадабаряа дайшалһан, гэнтэ түрүүшүүлэй зэргэдэ орошодог ла!

Моральна дэмжэлгэһээ гадна, баһа материальна урмашуулга гэжэ байдаг гээшэ ааб даа. Тэрэниие зүбөөр эмхидхэжэ байбал, ниитын үйлэдбэриин шанарые дээшэлүүлхэдэ ехэ удха шанартай.

Тиимэһээ колхозой правлени, партком тэрэ асуудалые эдэбхитэдэй хабаадалгатайгаар зүбшэн хэлсээд, хамтын суглаан дээрэ баталдагбди. Материальна урмашуулгадамнай юун ороноб? Нэмэлтэ ба шагналай түлбэринүүд.

Нэмэлтэ ба шагналай түлбэринүүдтэ юун ородог юм? Жэшээнь, 100 эхэ хониһоо 100 гү, али зуунһаа дээшэ түл абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлһэн хонишодто зуунай гурбан хурьган үгтэдэг. 100 эхэ хониһоо 95—99 хурьга абаашад зуунай хоёр хурьганда хүртэдэг. Гэхэ мэтээр хэһэнэйнь жэшээгээр лэ нэмэлтэ түлбэри үгтэнэ гээшэ ааб даа. Түрүүшынхеэ түл үгэжэ байһан түлгэнүүдые харгшадта баһал урмашуулга байха.

Нэмэлтэ хурьгадһаа гадна, баһа мүнгэн түлбэри иимэ: 100 эхэ хонидһоо 80-һаа дээшэ хурьга абаһан хонишодто түлжүүлэгдэһэн толгой бүриин түлөө 7-һоо 25 мүнгэн хүрэтэр түлөөһэн үгтэнэ. Гүрэндэ худалдагдаха хони хараашалта дундаһаа дээшэ тарган шэгнүүртэйгээр тушааһан толгой бүриин 50 мүнгэн нэмэлтэ салин үгтэнэ.

Колхозой хонишод яһала горитойхон нэмэлтэ түлбэри абадаг. Жэшээнь, Баир Банзаракцаевай хүтэлбэрилдэг хонишодой бригадынхид 16 хурьга, 745 түхэриг 50 мүнгэ гар дээрээ абаа һэн. Мүн бусадшье һайнаар хүдэлһэн хонишод урмашуулагдаа юм бэзэ.

Баһа мал ажалай бусадшье һалбариинхид хэнһээшье дутуугүй нэмэлтэ түлбэри абадаг, хэһэнэйнгээ зэргээр урмашуулагдадаг. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлэй дүнгэй һүүлээр эрхим һаалишад Д-С. Цыденова, А. Сухарева, Д. Батуева гэгшэд 149-һөө 313 түхэриг хүрэтэр шагналтын түлбэридэ хүртөө.

Тиихэдэ таряан ажалда ябагшад баһан урмашуулагдадаг юм. Нёдондо гурбадахи отделениин (хүтэлбэрилэгшэнь КПСС-эй гэшүүн В. Ф. Первушин) механизаторнууд һайн хүдэлжэ, гектар бүхэнһөө 14,2 центнер орооһо, 420 центнер кукурузын ногоо хуряагаа һэн. Түсэбөө үлүүлһэнэй түлөө тэдэнэр бүхы дээрээ 1143 түхэриг нэмэлтэ болон шагналай түлбэридэ хүртэһэн урматай.

Үнгэрһэн жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр харахада, гахайшад, бэлшээриин гүүртэнүүдэй үхэршэд болон бусад ажалшад мүн лэ горитойхон урмашуулгада хүртэһэн байна.

Колхозой правлени, партком ажалшадта хүртэһэн нэмэлтэ ба шагналай мүнгэнүүдые саг соонь үгүүлдэг, барюулдаг. Тэрэнэй тула тусхай зүблөөнүүд зарлагдажа, баяр баясхалангай оршон байдалда ажалай дүн тухай соносхогдожо, түрүүшүүлдэ нэмэлтэ ба шагналгын түлбэриин мүнгэн үгтэдэг. Энэмнай саашалаа һайн хойшолонтой байдагынь арсалтагүй даа!

Ц. СУБАНОВ.
Зэдын аймагай «Мир» колхозой парткомой секретарь.

ЯРУУНЫН ҺОНИН

1. Болзорһоо урид

Яруунын загаһашад апрелиин 4-дэ хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Бүхы дээрэнь 4 мянга 400 центнер загаһа барижа, гүрэндэ тушааһан. Жэшээнь, Николай Нечкинэй бригадынхид хахад жэлэйнгээ түсэбые хоёр дахин үлүүлэн дүүргээ.

Эрхим һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө РСФСР-эй арадай ажахын коллеги амаршалгын телеграмма эльгээһэн, саашадаа бүри эршэтэйгээр хүдэлхыень, амжалта туйлахыень хүсэһэн байна.

Яруунын загаһашад майн 1-нэй мүрысөөндэ жагсан оролсоод, түсэбһөө гадуур 600 центнер загаһа бариха уялгатайгаар мүнөө хүдэлнэ.

2. Һайшаалтай үүсхэл

Жалсан Батуевич Санжиев нёдондо Улаан-Үдын багшанарай училищи дүүргээд, Нарһатын эхин һургуулида багшална. Богонихон болзор соо багшалха зуураа, бултанай дунда хүндэтэй болоһон. Ушар юуб гэхэдэ, тэрэ сүлөөтэй сагтаа Нарһатын пионернүүдэй байшанда ерэжэ, тэндэхи уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ туйлай ехэ туһа хүргэнэ.

Нүхэр Санжиевай ударидагша уран һайханай бүлгэм һаяшаг «Юбилейный», Нарһатын, Яруунын совхозуудай отделени болон бригадануудаар ябажа, һонирхолтой гоё концерт харуулаа. Концертын репертуарта буряад, ород, эмэдхэг, эвенк, узбек болон бусадшье арадуудай дуу, хатар оролсоно.

Жэшээлхэдэ, «Талада» гэһэн буряад арадай хатарые һурагшад Дамба Рабданов, Зинаида Бальжинимаева, Любовь Цыдыпова, Норжима Эрдынеева, Галсан-Дари Жамбалова гэгшэд уян нугархайгаар, шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, харагшадай магтаалда хүртэһэн байна. Мүн «Ёохор» гэһэн хатар бултаниие һонирхуулаа. Эгэшэ дүүнэр Цэрэн-Дари, Валя Жамбалдоржиеватан бултанда мэдээжэ «Сэлэнгэ» гэһэн дуу уянгатуулан дуулажа, хүгжэмэй орёо хүшэр аялга хухалгые мэдэхэ байһанаа харуулба.

3. Нарһанай үрэһэн суглуулагдана

Нарһанай үрэһэ суглуулхала тиимэшье хүнгэн бэшэ. Урид борбоосгойень суглуулха, тиигээд хатааха ушартай болоно. Тиигэбэшье Яруунын лесхозойхид 150 кг. нарһанай үрэһэ хатаан абажа, хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо холо урид дүүргэбэ.

А. БАБУШКИН,
К. СУДАНОВ.

Республикымнай ажахы, предприяти бүхэндэ табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл үргэн дэлисэтэйгээр ябажа байна. Энэ мүрысөөндэ оролсоһон Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой электромашинна цехэй хүдэлмэришэн Г. Лисовский үдэр бүриингөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, түрүүшүүлэй тоодо ороной.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ДЭЭДЭ ҺУРГУУЛИ... ОРОХЫЕ ХҮСЭГ...

Дээдэ һургуулинуудта абаха ямар шэнэ гурим мүнөө жэл бии болгогдохоб? — гэһэн асуудалтайгаар ТАСС-ай корреспондент И. Козловскиий СССР-эй Дээдэ, тусхай дунда һуралсалай министр В. П. Елютиндэ хандаба.

Үнгэрһэн жэлнүүдэй байдалһаа харахада, конкурсоор шэлэн абалгын гурим дээдэ һургуулинуудта гол түлэб бэлэдхэл һайнтай залуушуулые абаха эрилтэ хангаһан байна гэжэ министр мэдээсээ. Тиимэһээ энэ гурим мүнөө жэлдэшье үлэхэ. Гэхэ зуура биологиин, хүдөө ажахын, элүүрые хамгаалхын мэргэжэлдэ һураха, мүн педагогико, психологи, дифектологи шудалха дуратайшуул биологёор шалгалта бариха болоно.

Техническэ, физическэ, инженерно-экономическа мэргэжэл олохые хүсэгшэд гол предмедүүдээр: математикаар (сэжээр, бэшэлгээр), физикээр (сэжээр бэшэлгээр) шалгалта бариха ёһотой.

Географическа, экономическа мэргэжэлээр һураха хүнүүд СССР-эй түүхээр нэмэжэ шалгалта бариха. Түүхэ, философи, мүн архивай, библиотекын хэрэг, хуули ёһо, библиографи шудалха мэргэжэхые хүсэгшэд ямар нэгэн хари хэлээр шалгалта бариха. Дунда һургуулида хари хэлэ шудалаагүй гү, али хүсэд бэшэ дунда һургуулиин программаар үзэһэн хүнүүд хари хэлэнэй шалгалтаһаа хүнгэлэгдэжэ болохо.

Үйлэдбэри дээрэ хүдэлөөд, вузда орохоёо ерэһэн хүнүүд ямар нэгэн хүнгэлэлтэтэй байха гү?

Тиихэ. Хоёр жэлһээ бага бэшэ болзор соо үйлэдбэри дээрэ ажаллаһан хүнүүд һая һургуули дүүргэгшэдһээ амяраа конкурсдо ороһо.

Колхозуудһаа, совхозуудһаа, хүдөө ажахын ондоошье предприятинуудһаа хүдөө ажахын институдай үдэрэй отделенидэ һурахаар эльгээгдэһэн хүнүүд нэгэ жэлээр үсөөн бэшэ болзор соо хүдэлмэрилһэн байха ёһотой. Хүдөө ажахын гүүдтэ саг ...

ажаһуу... хын, ... модоной ... номичес... хын тал... ның, биб... лой ху... лэй, хүд... рилгын, ... тивна ... һураха ... шын зэ... Совет ... хэхээ ... салаа заб... албаяа ... һан залу... тусхайл... Эдэнэр ... һаа бүх... һургуул... курсда... ралсал... гээхэгү... нэртэ ... рэй тур... шалгал... тудта ... рэгдэхэ... гэдэхи... хамаат... Конк... һуралса... хүнүүд... шын һу... хор ко...

«БУРЯАД ҮНЭНДЭ» БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

ҺЭШХЭЛЭЙ ХҮСЭН

Иимэ гаршагтай шүүмжэлхы шэнжэтэй нүхэр Т. Гармаевай корреспонденци манай газетын байгша оной мартын 10-най үдэр толилогдоо һэн.

Тэрэ корреспонденци дотор Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци хадаа коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулна, залуу коммунистнуудтай бодото хүдэлмэри хэдэггүй, партийна журам эбдэгшэдтэй тэмсэхэгүй гэжэ баримтатайгаар хэлэгдэһэн байгаа.

Энэ бэшэгэй мүрөөр юу хэгдэһэн тухай КПСС-эй Хяагтын райкомой секретарь нүхэр Раднаев манай редакцида мэдээсэбэ. Тиихэдээ корреспонденци дотор бэшэгдэһэн баримтанууд зүб байба. Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой партийна организацин хүдэлмэриин дутагдалнууд зүбөөр элирхэйлэгдээ гэбэ.

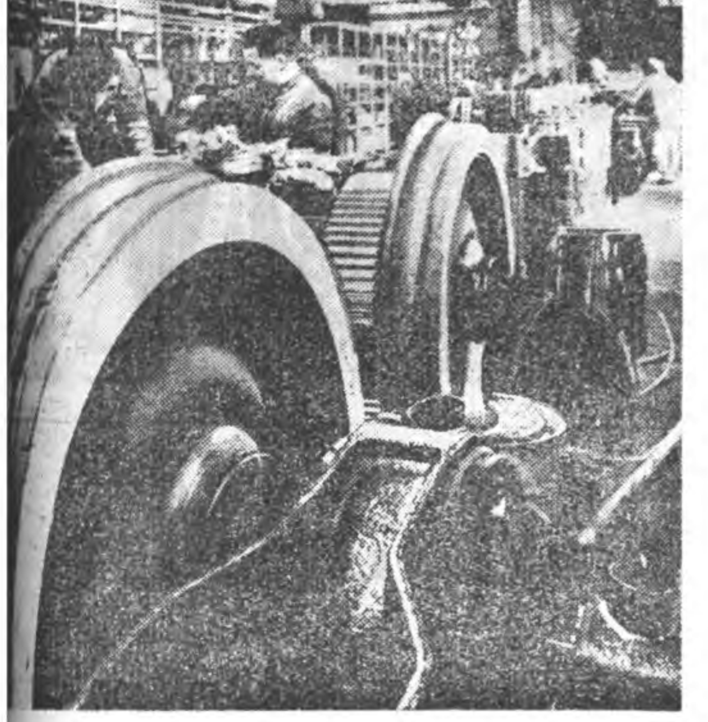
Партийна суглаан дээрэ «КПСС-эй Уставай эрилтын ёһоор ажахууха, ажаллаха тухай» асуудал зүбшэгдэһэн, мүн «Буряад үнэн» газетын хуудаһан дээрэ «Һэшхэлэй хүсэн» гэжэ статьягай толилогдоһоной һүүлээр парткомой болон партиин эхин организацинууд парти доторой хүдэлмэри һайжаруулха зорилготой тусхай хэмжээнүүдые абажа байна. Коммунистнуудай журамые бэхижүүлхэ, һуралсал һайжаруулха тухай асуудал партийна эхин организацинуудай хамтын суглаануудта зүбшэгдэбэ.

Партийна журам эбдэдэг коммунистнууд тракторист Д. Н. Батомункуев, отделение эрхилэгшэ С. М. Никифоров, колхозник И. И. Рычков гэгшэд партиин болон ажалай журам эбдэһэнэйнгээ түлөө шанга шиидхэбэри абаба. Партиин Уставай § 16 үндэһөөр партиин гэшүүндэ кандидат А. К. Аносов партиин зэргэһээ хаюулаа. Үнинэй тохогдоһон партийна зэ...мэтэй хүнүүдэй хэрэ... рэ мүн харагдаһан... жээн абтаһан байна.

Политическа һуралса... пропагандист нүхэр... хүдэлмэреэ нилээд... лаа.

Тус колхозой пар... зациин хүдэлмэри... тэрээшэд туһалама... лаар КПСС-эй... хэмжээнүүдые абаж... тэрэ мэдээсэл... нэ.

[С]ОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

[...] СССР хоёрой хоорондохи экономическа харил[...] [...]ндэ хүгжэжэ, батажажа байнхай. Зураг дээрэ: Совет[...] [...]эльгээгдэхэ дизельэлектровозууд «ЧКД-Прага» заводой [...]гаргадажа байна. ТАСС-ай фото.

Хэрлэн-Баян улам үргэдэнэ

УЛААН-БААТАР. Монголой Арадай Республикын Түбэй аймагай Хэрлэн-Баян гэжэ нютаг социалис түхэлэй шэнэ тосхон боложо байнхай. Москва, Волгоград, Эрхүү, Ростов-на-Дону городуудай 260 барилгашад Монголой барилгашадтай хамта эндэ хүдэлнэ. 200 һууритай интернат һургуули, клубай байшангууд бодхоогдонхой. Шэнэ больницын түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Пекарни, магазинууд, столово, байрын гэрнүүд, ясли олоор баригдана.

Тосхоной захаар бэлшээриин газар нэмжыдэг. Тэндэ хонилой, үнеэдэй байранууд, фермэнүүд бии болоо. Байгша оной дүүрэтэр 32 мянган толгой бодо малай шэнэ байранууд баригдаха. Мүн худагууд олоор малтагдажа, уһаар хангалгын асуудал шиидхэгдэхэнь. Хэрлэн-Баянай малшад тэжээл элбэгжүүлжэ, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тула 4200 гектарта тэжээлэй ургамалнуудые тарихаар хараална.

Шэнэ виноградни[г]ууд

БУХАРЕСТ. «Дялул Маре» хадын ташалангууд ба Прахова, Буэзү уезднүүдэй бусад нютагуудта шэнэ виноградни[г]уудые һуулгажа эхилэнхэй. Мүнөө хабар тэндэ 950 гектар плантацинууд бии болохо юм. Виноградай тарилга, архи нэрэлгэ шэнжэлдэг институдай бии болгоһон виноградай шэнэ сортын үрэһэн тэндэ һуулгагдахаяа байна. 1970 оной һүүл багта тус уезднүүд дотор 2 мянган гектарта виноградни[г]ууд һуулгагдаха.

(АПН).

[...] эрдэмтэд ямар [...] ябуулнаб?

[...] Польшын Наука[...] [...]демиин президиум [...] онуудта институ[...] [...]оринуудай хэхэ шэн[...] [...]мэриин түсэб бата[...] [...]роннко, автоматика. [...] химическэ машина [...]анай барилгын талаар [...] хэгдэхээр хараалаг[...]

[...] квантово электрони[...] [...]ернүүдэй теорёор шэн[...] [...] Тиихэдэ экономист[...] [...]графууд үйлэдбэриин [...] хэрэглэхэ, индуст[...] [...] түргэдхэхэ, ороной [...]амжээе тодорхойлон [...]суудалнуудые шиидхэ[...] [...]ическэ дэбжэлтэ түр[...] [...]дай ажахые эмхидхэ[...] [...] асуудалнуудта ехэ [...]лдуулагдана.

[...]еска Харилсан туһа[...] [...]оведэй оршом соо Со[...] [...]зай, бусад социалис [...] эрдэмтэдтэй сугтаа [...]дэмтэд научно-техни[...] [...]хала асуудалнуудые [...]

[...] эрдэмтэдэй харил[...] [...]гэ баримта гэршэлнэ. [...]Польшын ба совет фи[...] [...] болбосоруулха шэ[...] [...] хамтааран бэдэржэ [...] Польшын профессор [...] хүтэлбэри доро [...]босоруулгые шэнжэл[...] [...] Москва, Ленинград, [...] городуудай эрдэм-шэн[...] [...]ститудуудтай нягта [...] юм.

[...]риин трактор [...]шэдэй һонин

[...]гариин Арадай Рес[...] [...]тээн гаргадаг «Бол[...] [...] тракторнууд Советскэ Союзда, Чехословакида, Венгридэ, Кубада, Египедтэ, мүн бусад оронуудта мэдээжэ болонхой. Иимэ тракторнуудые Европын олон фирмын машинануудһаа технико-экономическа талаараа үлүү һайн гэжэ мэргэжэлтэд тоолоно.

Карловска заводой гаргадаг «Болгар ТЛ-30 А» гэжэ гусеничнэ трактор хэмжээгээр ехэ бэшэ аад, техническэ талаараа тон һайнда тоологдоно. 30 моринон хүсэтэй дизельнэ двигатель тэрээндэ табигданхай юм.

Болгариин машина бүтээгшэд бага хэмжээтэй тракторнуудые олоор гаргадаг болонхой. Жэшээнь «Болгар-112» гэжэ колесно трактор косилка, плуг, прицеп шагтагалха аргатай.

Трактор бүтээлгэ республикын промышленностиин мүнөө үеын түргэн хүгжэжэ байгаа һалбари болоно. Экономическа Харилсан туһалалсалгын Советэй хараалһанай ёһоор, Болгари бага хэмжээтэй тракторнуудые олоор гаргадаг болохонь.

Ниислэл хотын аэропорт

ПРАГА. Прага хотын Рузыне гэжэ аэропорт май һара соо һэльбэн шэнэлэгдэжэ дүүргэгдэхэ. Самолёдой ниидэн гараха, бууха 3120 метр ута талмайн барилга дүүрээд байна. Мүн хуушанайнь талмай шэнэлэгдэнэ, пассажирнуудай зал үргэдхэгдэнэ. Пассажирнуудые угтан абаха шэнэ байра нэгэн доро 2100 хүниие хангажа шадаха юм.

Прагын аэропорт бүхы түхэлэй самолёдуудые буулгадаг болохо.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

ЧССР-эй Национальна суглаанай сесси

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй Национальна суглаанай сесси апрелиин 18-да эндэ эхилээ гээд ЧТК агентство мэдээсэнэ. Национальна суглаанай шэнэ түрүүлэгшые, түрүүлэгшын орлогшоноры́е, тэрэшэлэн зарим комиссинуудайнь түрүүлэгшэнэрые һунгаха асуудал сесси зүбшэн хэлсэһэн байна.

ЧССР-эй Национальна суглаанай түрүүлэгшээр Йозеф Смрковский һунгагдаа. Тэрэнэй кандидатурые энэ тушаалда КПЧ-гэй Центральна Комитет, Национальна фронтын Центральна Комитет дурадхаһан байгаа.

Непалда ленинскэ үдэрнүүд үнгэргэгдэнэ

КАТМАНДУ. (ТАСС). «Ленин Зүүн зүгэй арадуудай хани» гэжэ фотовыставкэ, В. И. Ленинэй зохёолнуудай, Ленин тухай номуудай выставкэ Катмандуда нээгдэжэ, ленинскэ үдэрнүүд эхилээ. Революциин агуу ехэ вождиин ами наһан ба ажал ябуулгада зорюулагдаһан кинофестиваль Патанда мүн лэ эхилээ.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 98-дахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаануудые Непало-совет хани барисаанай ассоциаци ороной элдэб городуудта эмхидхэнэ.

Майн нэгэнэй урианууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай профсоюзуудай федерациин орган «Лао Донг» газетэ Майн нэгэнэй урияануудые тунхаглаа. Национально-сүлөөрэглын фронтын хүтэлбэреэр Урда Вьетнамай патриодуудай туйлаһан илалтанууд эдэ урияанууд соо һайшаагдаһан байна. Социалис байгуулалтада, США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, Эхэ ороноо абархын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэеэ зорюулхыень Хойто Вьетнамай ажалшад ба армида урияанууд соо хандагдаһан байна.

США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү дай хэхэдэнь вьетнам арадта үнэтэ дэмжэлгэ ба туһаламжа үзүүлдэгэйнь түлөө аха дүү социалис оронуудта, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадуудта Майн нэгэнэй урияанууд соо баясхалан хүргэгдэнхэй.

Ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр бологшо Майн 1-ниие һайндэрлэлгэтэй дашарамдуулан Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитет тогтоол гаргаа.

Манай ороной хоёр талын хүбила илалтануудай туйлагдаһаар омогорходог манай арадай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда мүнөө жэлдэ Майн 1-ниие бидэнэр угтахаяа байнабди гээд тогтоол соо хэлэгдэһэн байна.

Дэлхэй дээрэ социалис лагериин, коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй, эб найрамдалай, демократиин түлөө хүдэлөөнэй хүсэнүүд саашадаа бэхижээ гээд тогтоол соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн тэмсэжэ байһан Вьетнамые дэмжэхэ үргэн фронтые дэлхэйн арадууд байгуулаа. Харин США-гай империалистнуудай шэнэ харата муухай түсэбүүдые зохёожо байгаашье һаань, тэдэнэй диилдэн илагдаха байһаниинь элитээр харагдана.

Урда Вьетнамай патриодуудай амжалта

ХАНОЙ. (ТАСС). Кхесани шадарай американ далайн-сэрэгэй пехотын бэхижүүлһэн газар шадар Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд дайсаниие ехэ хохидолдо оруулжа байнхай.

Освобождение агентствын дамжуулгада үндэһэлэн, ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлшын дүрбэн үдэрэй турша соо сүлөөрэлгын хүсэнүүд энэ райондо дайсанай 12 самолёт буудажа унагааһан, усадхаһан байха юм. Такондохи американ далайн-сэрэгэй пехотын баазые арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд апрелиин 15-да артиллереэр буудаа.

Буудалгаһаа уламжалан баазада материальна горитой хохидол ушаруулагдаа, аэродромой хүдэлмэри бүрин һаатуулагдаа. Урда тээхи хоёр үдэрынь Лангвей ба Пак шадар американ 8 вертолёт буудуулан унагаагдаа.

Патриодуудай зоримгой добтолгонууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Освобождение агентствын дамжуулгада үндэһэлэн Вьетнамай информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Урда Вьетнамай олон провинцида американо-сайгон сэрэгүүдтэ эсэргүүгээр арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд амжалтатай байлдаануудые хэһээр.

Тхыатхыен провинцида ябуулга хэдэг Урда Вьетнамай патриодууд США-гай армиин агаарай-десантна сэрэгүүдэй хоёр ротые апрелиин 5 ба 15-да һамна бута сохёо. Далат городто, тэрэ шадарай газарнуудта американ туһамаршадай сэрэгүүдэй 13 сэрэгэй установкые патриодууд апрелиин 5-да буудаа.

Бенче провинциин (Сайгонһоо баруун-урагшаа 60 километртэ) элдэб һуурин газарта апрелиин 8-най урда тээхи табан үдэрэй турша соо арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд дайсанай 750 гаран сэрэгэй алба хэгшые, тэрэ тоодо 500 американецые хүлһөөнь буулгаа. Энэ үе соо патриодууд дайсанай 13 сэрэгэй катерые уһанда шэнгээгээ, зарим зэргээр гэмтээгээ, 3 самолёт буудажа унагаагаа, 4 бронетранспортёр болон бусад олон сэрэгэй техникые усадхаа.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Меконг мүрэнэй адагтахи Кайлай город шадар американ 9-дэхи ябаган сэрэгэй дивизиин подразделенинүүд үсэгэлдэр үдэрэй турша соо Урда Вьетнамай патриодуудай добтолгонуудта эсэргүүсэлтэ хээ. Меконг мүрэнэй адагые Урда Вьетнамай ниислэлтэй холбодог шухала стратегическэ харгые гартаа барижа байхын түлөө байлдаануудай үедэ американецууд ехэ хохидолдо ороо гээд ЮПИ агентствын корреспондент мэдээсэнэ. Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд американ сэрэгүүдэй эзэлжэ байһан газарые миномёдуудаар ехэ шангаар буудаа.

Мүн энэ райондо туһамаршадай ябаган сэрэгүүдэй 7-дохи дивизи арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй отрядуудай зүгһөө добтологдоһон байна.

Хюэ городто дүтэхэнэ, Кхесанидахи американ далайн-сэрэгэй пехотын бааза шадар байлдаанууд үргэлжэлһөөр.

Вьетнамай Демократическа Республика. Республикын городуудые, хүдөө нютагуудые Америкын авиациин харата муухайгаар бомбодолго хэһээлтэгүйгөөр үнгэрнэгүй. Зураг дээрэ: Ханой хотодо буудагдан унагаагдаһан американ самолёдой бутардаһануудые вьетнам солдадууд суглуулжа байна. ВИА—ТАСС-ай фотохронико.

Кинг үгэсэгшэдэй ябуулгаар алагдаа гэжэ ФБР тодорхойлон лаблаа

ВАШИНГТОН. ТАСС-ай корреспондент А. Меликян иигэжэ дамжуулна: Эрик Старво Голт гэдэгые бэдэржэ байһан, тэрэниие арестовалха зүбшэл үгэһэн тухайгаа США-гай федеральна мүрдэлгын бюро апрелиин 17-до соносхоо. Д-р Мартин Лютер Кингые алаһан үгэсэлтэ хээ гэжэ тэрэ гэмнэгдэнэ.

Апрелиин 4-дэ д-р Кингын алуулһантай дашарамдуулан, үгэсэлгын хэгдэһые ФБР түрүүшынхеэ тусхайтаар лаблаһан байна. Голт гэжэ обогтой, Харвей Лоумайер ба Джон Уиллард гэжэ мэдээжэ болоһон хүнэй хоёр фото-зураг толилогдоо. Голт, ахамни гэжэ тэрэнэй нэрлэһэн баһа нэгэ хүн Мартин Лютер Кингые тэмтээхэ гү, али айлгаха зорилгоор үгэсэлгэ хэһэн байгаа гээд арест хэхэ тухай ордер соонь заагланхай.

Эдэ хоёр хүн энэ оной мартын 29 багаар Бирмингемдэ үгэсэлгэ хээ, удаадахи үдэрынь Голт телескопическэ хараатай буу мүн лэ тэндэһээ худалдажа абаа. Энэ буу д-р Кингын хорлуулһанай һүүлээр Мемфистэ алуурщын хүлһөөр абаһан таһалгатай байшан шадар харуулай агентнүүдээр олдоһон байха юм.

Окинавадахи тэмсэл

ТОКИО. (ТАСС). США-гай сэрэгүүдээр эзэмдэгдэһэн Японой Окинава аралай ажалшад ажамидаралайнгаа аша туһые, демократическа эрхые хамгаалха хабарай добтолгые апрелиин 18-да эхилээ. «В-52» гэжэ стратегическэ бомбардировщигуудые Окинаваһаа дары түргэнөөр гарган абаашаха, Окинавые Япондо бусааха эрилтэнүүдые тэдэнэр мүн лэ хэһэн байна. Промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай, һуралсалай газарнуудай 39 мянган хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые нэгэдүүлдэг Окинавын профсоюзуудай совет энэ добтолгые толгойлно.

Автотранспортна дүрбэн компаниин, аралай портые хангадаг наймаан компаниин хүдэлмэришэд, алба хаагшад, гүрэнэй зарим эмхи зургаануудай, предприятинуудай хүдэлмэришэд ба алба хаагшад апрелиин 18-най үдэр 24 часай забастовко соносхоо. Окинавын эхин, дунда, дээдэ һургуулинуудай багшанар мүн лэ забастовочно тэмсэл хэжэ эхилээ.

Киодо Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, апрелиин 18-да хэгдэһэн нэгэдэмэл ябуулгада Окинавын 10 мянга гаран хүдэлмэришэд, алба хаагшад хабаадаһан байна.

Хэрбээ ажалшадай шухала эрилтэнүүдые хангахаһаа арсаа һаань, Окинавын профсоюзуудай совет апрелиин 23 ба 24-дэ мүн лэ нэгэдэмэл ябуулга хэхээр шиидэнги байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ. Американ сэрэгэй засагаархидай шанга хорилто хэһэн байгаашье һаань, Окинавада США-гай сэрэгэй баазануудые хангадаг хүдэлмэришэд забастовочно тэмсэл хэхэ бэлэдхэл хэжэ байнхай.

АРГА БОЛОМЖОТОЙ ААД...

Ахын аймагай эд хэрэглэгшэдэй холбоое түсэб даабариинь дүүргэлтээр абажа харабал, бараг һайн хүдэлдэг. Худалдаа наймаанай эрьесээр, ниитын эдеэ хоолоор, комиссионно наймаагаар үнгэрөөшэ жэлэйнгээ түсэб үлүүлээ. Шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо һара һарынгаа даабари дүүргэнэ.

Ахын холо, дүтын һуурин тосхон бүхэндэ магазин нээгдэнхэй, хүндэ шухала хэрэгтэй эд бараагаар урда урданайхиһаа элбэгээр наймаа хэдэг болонхой. Хүн зоной эрилтэ һайнаар хангахые оролдодогоороо ажалшадта хүндэтэй һанагдадаг наймаалагшад улам олошоржо байнхай. Тэдэнэрэй дундаһаа Сорог тосхоной магазиниие даагша Д. Р. Цыремпилова, Орлигдохи эдеэ хоолой магазинай наймаалагша Д. Д. Доржиева жэшээтэ ажалаараа шалгарна.

Урдань Моондоһоо морин хамбы бүхэли үбэлдөө ябадаг һаа, мүнөө охорхон саг соо Буркоопсоюзай автомашинануудай колоннонууд мүльһэн харгыгаар эд бараанай нөөсэ зөөжэрхидэг, дулаанай үедэ «ЛИ» маркын томо самолёдууд эд бараа һаадгүйгөөр, ехээр шэрэдэг болоо.

Энэ һайжарал хубилалтын жэшээгээр, худалдаа наймаанай шанар эрид һайжаралтай һэн гэжэ һанан гэтэр, үнэндөө тиимэ юумэнэй адаглагдахань хомор.

Илангаяа ямар дутагдал үзэгдэнэб гэхэдэ, эд хэрэглэгшэдэй эрилтэ мууса тодорхойлогдоно, тутамагаар шэнжэгдэнэ. Аймагай сельпонуудай складуудта, холбооной түб баазада гүйсэгүй элдэб хэрэгсэл, бараан ехээр сугларшанхай, үнгэ шанараа муудажа хэбтэдэг. Нэгэ баримта жэшээ болгон хэлэбэл: гүүртэ, фермэнүүд дээрэ электрын элшын үгы байтар, зайн галаар хүдэлдэг һүнэй сепараторнууд асарагдаһан аад, тоо һондо дарагдажа байдаг. Гэхэтэй хамта Ахын зондо илангаяа шухала, жэшээнь, агнууриин хэрэгсэлнүүд тон үсөөн ерэдэг, хаанашье хүртэдэггүй.

Хүнэһэ хоолой наймаан тушаа дурдабал, загаһанай, овощой, жэмэсэй зүйлнүүд, угайдхадаа консервэнүүдынь тон хомороор худалдагдана.

Т. ДАМБАЕВА,
пайщик.

Орлик тосхон.

[...] тэмдэглэл — Лх. ЛИНХОВОИН, СССР-эй арадай артист

[...]И ТҮБИИН ОРОНУУДААР

8. ИНДИИН ИОГО, ХАТАР ТУХАЙ

[...] иогуудай һургуули [...]ирходог һэм. Мүнөө [...]дадаа энэ һургуулиие [...] дуратай байһан тухай[...] [...] посольстводо хандаа [...]

[...]нэй 3 часта гостини[...] [...]тажа байһан намайе [...] буу, машинатай [...] байна гэбэ. Иимэ [...] аад намайе хэрэглээ [...]айхаһаар, шамдуухан [...]дам, машина соо хэ[...] хоёр һууба. Тэдэнэр [...] һургуули абааша[...] [...]айгаа. Ехэ удаан лбан[...] [...] тарабабди. Хулһан [...]ануудые үнгэрбэбди. [...] дайралдана. Үглөө[...] [...] шэлбэһэтэ мододой [...] Ураалайнгаа, Саяа[...] [...]дые һанаагдаа [...]амнай часай 140 [...] хахад ябаад байха[...] [...], энээхэн багта хар[...] [...] зүргэ ороходо ёһо[...] [...]ээ»,—гэжэ газарша[...] [...]игэһээр ябатарнай, [...] зүргэнь харагдаа һэн. [...]ужа, хахад час тухай [...] гэнтэ баруун тала[...] [...] нэгэ шангадан, нэ[...] [...]уулдадаг болобо. [...] ехэ һонин. Һалхин [...] юм гү гэжэ һана[...] [...]аамнайшье бэһэл [...]уулдадаг болобо. Тии[...] [...]өөрөн гэһээм хүчүүд [...] байба бшуу даа. Га[...] [...] мэнэ тогтоожо, [...] алдаба бшуубди [...], саргаа хүрэхэбди [...] алхалба.

[...] шагнахада эгээл [...] адли. Гайхан ябатар[...] [...] дээрэхэнэ багахан [...] залуу хүн угта[...] [...]ие дахуулан, абяанай гаража байһан газар тээшэ абаашаба. Харахадамнай хабтагайгаар хэһэн набтархан ендэр дээрэ элдэб наһанай аад, нюдөөе аниһан 13 хүн һууна. Баруун хүлнүүдээ хүзүүн дээрэ шагталаад, баруун гараараа хүлэйнгөө эрхии барлаад, тиимэ абяа гаралдажа һууха юм. Багшань гээшэ ха, нэгэ хүн урдань байгаад, һуугаашадта ехэл ойлгуулха гэһэн янзатайгаар, таһалдаагүй дуугарна. Шабинарынь бүхы сэдьхэлээ тэрээн уруугаа табинхай, 5—6 минута тухай иигэжэ байгаад, зүүн хүлөө хүзүүндээ табижа, тэрэ байдалаа үргэлжэлүүлхэ юм. Нэгэ хэды болоод болиходоо, дабшалан һуугаад, хүлэйнгөө эрхиинүүдые барижа, досоошонь амяа татажа, гэдэһээрээ дүүрэтэр агаар абаад, сээжээе хүлхылгэбэ. Харахада, досоохи агаарынь хоолойень тулаба хэбэртэй. Тиихэлээрнь тэрэ агаараа газаа тээшэнь табихадань, тиимэ ута, шоныншье улиһаншуу абяан гарана. Эдээнтэй адляар туршаад үзэхэ юм байна гээд амияа гүнзэгыгөөр татабаб. Теэд тэрэ агаараа удаан барижа шадаагүйб, тэдэнэй нэгэ дахин амияа тататар би гурба дахин татаа һэм. Шабинарайнгаа амияа татажа байха зуура, багшань: «сэбэр агаар танай сээжэ хото, гэдэһэ уруу орожо байна, үенүүднай, гуя, үбдэг уруутнай ороһоор, эрхиидэтнай, шэгшыдэтнэй хүрэбэ. Иигээд агаараа аалихан һөөргэнь гаргагты, гансата гаргажа болохогүй. Бэедэтнай байһан үбшэнэй үлэгдэлнүүд энэ муухай агаартай хамта гаралсана гээшэ»,—гэхэ мэтээр хэлэжэл байха юм. Энээхэн һургалгаяа дүүргэхэлээрээ забһарлалга хэжэ, бидэниие мэндэшэлбэ. Адагынь 30 минута тухай хажуудань байгаашье һаамнай, бидэниие мэдээгүй байһан шабинарынь бодожо, гарнуудаа хабсаржа наманшалаад, бидэн тээшэ дохилдоо һэн.

— Энэ һургууляа би хүндэ харуулдаггүйб. Теэд таниие Советскэ Союзай хүн гэжэ мэдэхэдээ, зүбшөөл үгөө һэм. Һуугты,—гэбэ багшань.

АСАРҺАН креслэдэнь һуубабди. Үглөөнэй жабар ороод байһан аад, бидэ дааража шэшэрэлдэхэдээ хүрэбэбди. Тэдэнээ харахадам, алагабшаһаа бэшэ ямаршье хубсаһагүйнүүд аад, бүри һэншье гэнэгүй, харин халуудажа байна хэбэртэй. Тэдэниие буулгажа абаха һанаатай аппаратаа гаргахадамни: «һургажа байха үедэм бү буулгаһай гэжэ һананаб. Хэрэгтэй һаатнай, шабинарайм нэгэн һүүлдэ харуулаад үгүүжэн. Мүнөө астма, толгойн үбшэн хоёрые һалгаха арга харуулхамнай»,—гэжэ багшань хэлэбэ. Тиигээд лэ шабинарынь тэрэнээ эхилбэ даа. Бэе, толгой, хүл гарнуудайнь резинэдэ адляар нугаралдажа, матаралдажа, булгаржа байхынь харахадаа үнэншэхөөр бэшэ. Иигэжэ байһанай һүүлдэ амиды үлэхэ гэхын аргагүй гэжэ һанахаар. Тэрэнэй һүүлээр хотын, гэдэһэнэй, хүзүүнэй, хүлэй, гарай упражненинүүдые хоёр час соо хэбэд. Эдэ бүхэнөө хэжэ дүүргэхэдээ, булта бодожо, гаража байһан наран тээшэ хаража мүргэл хээд, зариманиинь машинаар, рикшээр, зариманиинь ябагаар тараа һэн. Багшань бидэниие гэртэ орохые уриба. «Европынхидта орходоо минии һургуули ондоо. Хүнэй бэе махабадые ухаан, сэдьхэлэйнь мэдэлдэ бүри мүһэн оруулха гэһэн удхатай юм. Сэдьхэлээ шангаар зангидажа шадаһан хүн ямаршье үбшэндэ дарагдахагүй юм... Би Советскэ Союз тухай ехэ олон юумэ дуулагшаб, тиигээшье һаа, мэдэхэ юумэмни бага. Минии һургуулиие ерэжэ үзэһэнэйтнай түлөө энэ номоо танда баринаб. Энээн соо һургуулиимни арга, ёһонууд тухай хэлэгдэһэн байха»,—гэжэ, номоо баряа һэн. Бидэнэрэй концертдээ урихадамнай. — «Тон бэрхэ һурадаг шабинараа абаад эшохоб. Совет зонтой уулзажа үзэгдөөгүй юм»—гэбэ. Үглөөдэрынь концертымнай һүүлээр тэрэ жаахан хүн хүшэгын саана гаража баяраа мэдүүлхэдээ намайе таһа тэбэрижэ, үргөөд абаа һэн. «Танда концертын түлөө баясхалан хүргэнэб. Хэмгүй ехээр сэдьхэлээ ханааб. Дуулажа байхыетнай харахадам, ехэ сүлөөтэй, гүнзэгыгөөр амилнат. Гүнзэгыгөөр амилхада кислород бэе махабадай бүхы забһар заалихай, һудаһа уруу орохо юм. Минии һургуулиин арга, ёһые шудалаа һаа, уушханай ханяадан, астма мэтээр хүнэй үбдэхэгүйнь лаб. Советскэ Союзай спортсменүүд болоод, тэдэнэй илалтанууд тухай би яһала дуулагшаб. Өөрынгөө засагай ордондо дуулгыт: танай спортсменүүд, дуушадые зүб амилхые һургажа үгэхын тула би Советскэ Союз ошожо, хэдэн жэл соо ехэ дуратай хүдэлхэ һэм»,—гэбэ гээшэ. Пээрээшье тэрэ хүн манай орон ерэжэ, эрдэм шадабаряа харуулха үнэхөөрөөл дуратай байгаа һэн. Бидэ өөрынгөө Культурын министерствэдэ энэ һанамжыетнай дуулгахабди гэжэ үгэеэ үгөө һэмди. Тэрэ ногнай саашадаа амгалан тайбан, амжалта һайнтай ябажа бусахые бидэндээ хүсэжэ, альгаа хабсаран доро дохёод, хүнгэхэнөөр гэшхэлэн ошоо һэн...

ТЭРЭ ҮДЭР. Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойе Индидэ угтабабди. СССР-һээ Индидэ байдаг элшэн сайд Н. М. Пегов агуу ехэ һайндэрэй хүндэлэлгэдэ бидэниие уриһан байгаа. Посольствын гэр тээшэ ошохо гээшэ нилээдгүй бэрхэтэй байгаа һэн. Индидэ элшэлэгдэһэн элдэб олон гүрэнэй посолнууд, гүрэниие хүтэлэгшэ дээдэ тушаалтад, эрдэмтэд, уран зохёолшод, артистнууд янза бүриин машинануудта һуужа, мүн посольстводо айлшаар буухаяа ябаа бшуу. 3500 айлшадай буухада, бултыень посол өөрөө угтажа, гарынь барижа, хүндэлэлгын газарта урина. Тэндэнь харашье, шарашье, сагааншье арһатай хүнүүд, олон ондоо хэлэтэн, янза бүриин хубсаһатан олон. Духи бүхэнэй хангалнууд. Манай «Красная Москва» бултыень булидаг юм ха. Энэ духиемнай хариин оронуудта хэмгүй ехээр хэрэглэдэг байна. Гэнтэ үнгэ бүриин үй түмэн галнууд дээшээ сэсэрэлдэжэ, талмайемнай гэрэлтүүлшэбэ. Огторгойдо «1917—1967» гэһэн гал тоонууд харагдаад тэрэнэй дээдэ тээнь гараа һарбайгаад байһан В. И. Ленинэй дүрэ бии болошобо, һүүлээрнь манай Улаан туг һүртэйгөөр намилзашаба. Сугларaад байгшад дарлагдаһан арадуудта эрхэ сүлөө, зол жаргалай замынь заажа үгэһэн В. И. Ленин тээшэ харашоо һэн.

Энэ үедэ Эхэ оронһоо аяар холо байгаашье һаа, бүхы совет зонтоёо, түрэл Москватаяа, суута Улаан талмайтаяа сэдьхэлээрээ холбоотой, тэндэ боложо байһан баясхаланда хабаадажа байһан мэтэ хүхеэ һэмди.

БҮРИ ҮДЭШЭ орой болоһон хойно гостиницаяа бусахадамнай радио һайндэрэй парад дамжуулхаяа байба. Энэ үедэ Индира Ганди Москвада байна, А. Н. Косыгин болон Л. И. Брежневтэй тэрэ уулзаба гэжэ дуулабабди. Джавахарлал Неругай басаган Индира Ганди, мүнөө Индиин премьер-министр, 1917 ондо түрөө. Швейцарида байхадаа анха һургуулида ороод, хожомынь Шантиникстан хотын Тагорай нэрэмжэтэ университет Оксфордскэ университет хоёрто һураһан байна. Өөрын үзэлтэй болохо хэрэгтэнь эсэгын нүлөө ехэ байһан. Абатаяа Советскэ Союз, США, Англи, Австри, Польшо, Чехословаки болоод бусад олон гүрэнүүдээр бэшээшэнь боложо ябалсаһан, ехэ юумэ үзөө, хараа, уласхоорондын байдал, харилсаатай танилсаа. Хара багаһаа гүрэн түрын хэрэгтэ хабаадалсадаг хүнүүдэй — үбгэ эсэгэ, эсэгэ, эхэ—хажууда үндыһэн хадаа «Индира Ганди: «басагахан ябахадаа Орлянска басаган гэлэйб гэжэ һанаагша һэм. Кукланууд Индиин эрхэ сүлөөгэй түлөө демонстраци хэдэг бэлэй даа... Үбгэ эсэгэ, эсэгэ, эхэмни хододоо түрмэдэ һуугша һэн. Хоёр долоон хоног соо нэгэ дахин эсэгэтэеэ, тиигээд эхэтэеэ уулзахыем зүбшөөдэг бэлэй. Тэдэнэй хоорондо үгэ залгуулха, мэдээгээ абалсаха хүниинь би бологшо бэлэйб»—гэжэ хөөрэһэн байдаг. Мүнөө арад зонойнгоо ажабайдалые үргэхэ, өөдэлүүлхэ хэрэгтэ Индира Ганди бүхы хүсэ шадалаа үгэнхэй. Энэ оролдолгынь үрэ дүнгүүдэй нэгэн—Индиин национальна искусство айхабтар үргэнөөр хүгжэжэ байна. Жэшээнь, Индиин хатар «хатхакали» гэжэ шажанай номуудай удхаар табигдадаг байһан үни удаанай түүхэтэй юм ха. Колониальна дарлалтын үедэ тус хатар ехээр доройтоһон байгаа. Мүнөө хадаа дахин һэргэжэ, Европо, Ази, Америкэдэшье мэдээжэ болоо. Урдань тус хатарай гүрэнэй һургуули гэжэ байгаагүй. Үхибүүд багшындаа 12 жэл соо байгаад һурадаг һэн ха. Мүнөө гүрэнэй бодото һургуулинууд олоор тогтоогдоо. Гүрэнэй засагай зүгһөө эдеэ хоолтой, стипендитэй интернадуудые байгуулаа. 12-һоо дээшэ бэшэ наһатай үхибүүдые тус һургуулида абана. Программань лаха аргагүй ехэ, хүнэй хүсэ тамир ехээр хэрэглэгдэнэ. Тиимэһээ шадал һайнтай шабинарынь тэсэдэг юм ха. Һурагшадынь үглөөнэй 4 часта бодоод, 3 час соо гимнастика хэнэ, бэеынгээ нугархай болохын түлөө тоһо түрхинэ, массаж хэнэ. Тэрэнэй һүүлээр ваннада, душта ороод, хоолоо барижа амарна, 8 часһаа 11 хүрэтэр танца заалгаад, уялгата ёһоор амаржа, үдэһөө хойшо баһа хэшээлээ хэнэ. Юрэнхы һургуулиин предмедүүд, санскрит хэлэн эндэ заагдана. Һурагшад элдэб хүгжэмэй инструментнүүдээр наадажа, декораци, маска, грим түхеэржэ һурадаг ха. Гадна «хатхакалиин» шэнэ хатарнуудые зохёоходоо шажанай номуудһаа удхынь абахаяа болижо, орон нютагайнгаа мүнөө үеын шэнэ байдалые харуулһан темэдэ: электростанцинуудые барилга, кооперативна ажабайдал байгуулха гэхэ мэтэдэ зорюулагдана.

Барабануудай нэерээн соо нэгэ хаташан кооператив байгуулгада һаад хэжэ байһан томо помещигые харуулба. Газаршьегүй, гэр байра, амидарха зөөришьегүй таряашад амидарха аргаа олохо ядажа байтараа, хамтаржа, кооператив тогтооно гэһэн удха харуулба. Хүнэй ухаан бодолой, сэдьхэлэй бүхы нугалбариие гансашье үгэгүйгөөр тархяа, хүзүүгээ, хүл гарнуудаа, нюдэеэ, хамараа, хүлэйнгөө хурга, гэдэһээ хүдэлгэжэ харуулха юм. «Хатхакали» арад зоной дунда суутай болонхой. Зал соо байгаашад уйлахаар газартань уйлалдана, энеэхээр газартань энеэлдэн угтана.

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрые үргэн арад зомнай зүрхэ сэдьхэлдээ түрэл дүтөөр һанажа:

„МАНАЙ АРАДАЙ...",

—гэжэ дэмы нэрлэдэггүй. Тэдэнэр түхэреэн жэлэй юһэ һарын туршада хүдөө нютагуудаар ябана бшуу. Манай газетын уржадэрэй номерто артистнуудай хабарые угтан, арад зондоо зорин мордоһон тухай бэшэгдээ һэн. Харин энэ хуудаһамнай түрэл театртаа зорюулагдаба.

ГУШАН ТАБАН ЖЭЛ УТАТАЙ ЗАМ

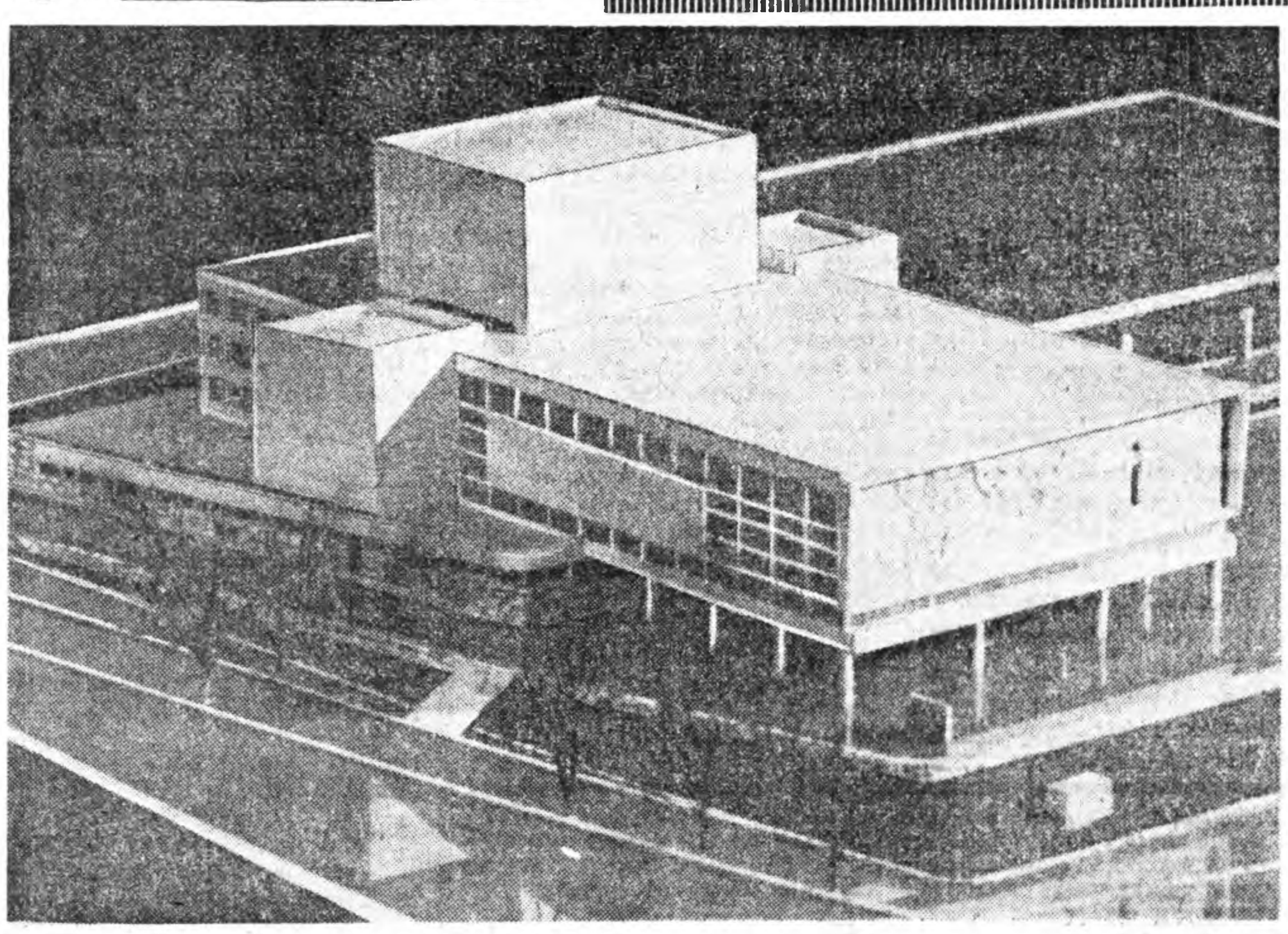
Хэрбээ ондоо театрнуудай ойнгоо баярые имагтал үнгэрһэн саг хугасаагаараа тэмдэглэдэг байгаа һаань, манай театрайхид дабаһан замайнгаа утаар ойгоо тоолохо дүүрэн эрхэтэй. Юуб гэхэдэ, сэхынь хэлэхэдэ, бидэ жэлэй дүрбэн сагта мөөр дээрэ ябана бшуубди. Энэньшье гайхалгүй — гол харагшаднай хүдөө нютагуудаар ажалаараа суурхан, амжалтаараа бахархан ажаһууна ха юм. Мүнөөшье театрнай хоёр бүлэг боложо һалаад, хүдөө нютаг гаринхай. Нэгэ бүлэгынь Д. Батожабайн «Эхэ тухай домогые» элдин Агын дайдаар табижа ябана. Нүгөөдэнь уржадэр лэ аяар Утаата-Далахай хүрэтэр утатай замдаа гараба. Энэ хадаа манай артистнарай гушан табадахи сезон, гушан табадахи гастрольно аяншалга бшуу.

Эды жэлэй ойһоо манай театр, тэрэнэй артистнуудай—үнэхөөрөөшье баатарлиг ажал ябуулга тушаань тобшоор тогтохо дуран хүрэнэ. Жэшээ болгон үнгэрһэн ойн баярта жэлэй сезониие дурдаадшье үзэе. Энэл жэлдэ дэлхэйн литературын дээжэ болон тодорһон Вильям Шекспирэй «Лир хаан» гэжэ трагеди найруулан табяабди. Нэгэдэхеэр, иимэ зохёол табиха бологоро театр тогтонижорхо, ургаха ёһотой байгаа. Хоёрдохёор, сценэ багай бүхы түхеэрэлгэ бэлдэжэ, өө-мөөгүйгөөр зохёон табиха эрхэ олгохо гээшэ байһа шухала асуудал. Гурбадахяар, Лир хаанай роль гүйсэдхэхэ тиимэ оюун бэлигтэ артисттай байха хүнгэн бэшэ хэрэг. Буряадай АССР-эй искусстванuудай габьяата ажал ябуулагша Фёдор Сахиров эдэ бүгэдые шадамараар дабажа, ёһотой зүжэг түрэл хэлэн дээрээ табижа шадаа гэжэ харагшад барандаа шахуу һанамжална. РСФСР-эй арадай артист Владимир Халматов Лир хаанай онсо орёо, гүн удхатай образые буряад харагшадта дүтэ болгоһониинь дамжаггүй. Үгышье һаа, нүгөө классик болохо Алексей Максимович Горькиин «Васса Железновае» абаад үзэе. РСФСР-эй габьяата артистка Мария Степанова Вассын ролиие шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, бүхы зүжэгэй амжалта шэрээлсээ. Иимэнүүд жэшээнүүд олон. Тэрэ мүртөө буряад жэнхэни репертуараа али болохоор үргэдхэн баяжуулхые оролдонобди. Һүүлэй үедэ табигдаһан зүжэгүүд сооһоо Д. Батожабайн «Эхэ тухай домог», Цырен Шагжинай «Галта джунгли», И. Дамдиновай «Үнгэрһэн хэрэг» гэхэ мэтэ арад зоной дунда аадар бороодол альга ташалгаар угтуулаа. Гэбэшье түрэл буряад санса театртай аад, тэрээндээ зорюулжа манай уран зохёолшод, драматургнууд «эдеэн болохоор» зүйл мүртэй бэшэнэгүй гэжэ эндэ дурдамаар. Тиимэһээнь лэ «Урда зүгэй одод», «Найжань найжаяа вареники эдихыень уриба» гэхэ мэтэ дунда зэргын зүжэгүүдтэй эдүүралдаха ушар гарана бшуу. Гансашье уран зохёолшод бэшэ, бүхы республикымнай олониитэ түрэл театртаа онсо анхарал хандуулжа байһай гэжэ һанагдана. Нэгэ жэшээ. Буряад драмымнай театр үни холоһоо өөрын байрагүй, үншэн хэнзэ үхибүүн шэнги бшуу. Тиимэһээ энэ хуудаһан дээрэ харуулагдаһан македэй ёһоор шэнэ янзын байшан гэхэ гү, али ордон баригдахаар хараалагдана. Энэ хэрэгые али болохоор яаруулагада, барилгыень түргэдхэлгэдэ манай бүхы олониитэ үүргэ дүүргэхэ аабза гээд хүлеэгдэнэ. Иимэ байшанда орохо хараатай манай артистнуудайшье, харагшадаймнайшье омогорхохо, урмашахань гайхалгүй.

Артистнуднай театрай гол хүсэн, бүхы нюурынь болоно гээшэ ааб даа. Тиимэһээл тэдээн тухай тогтоё. Мүнөө зун Ленинградай театр, хүгжэм болон кинематографиин институтдһаа практикада ерэхэ 17 залуу бэлигтэн хүлеэгдэнэ. Энэ хадаа манай халаан, тэрээнгүйгөөр хүдэлхэ бии гагүйбди. Харин тиихэдэ мүнөө сценэ дээрэ Халматов, С. Рабсалов, Д. Дондоков, М. Сте... ва түрүүтэй аха захын бүлэг артистнууд ахал... жа байна. 1958 ондо Ленинградта һуража ер... бүлэг залуушуул арбан жэл хүдэлөөд, алдар... лодошье хүртөө. Тэдээн сооһоо Д. Жалсарае... Амханова, Г. Бутуханов, Е. Санжимитыпов... лон бусадай хэшээл оролдолго онсолон д... маар.

Артистнарайнгаа гушан табадахи зуна... аянда мордоһон тухай эхиндэ хэлээ һэм. Ур... най үшөө холын зам маниие угтана. Байгша... соо гүйсэхэ ленинскэ комсомолой 50 ж... Владимир Ильичэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо... раалан шэнэ зүжэгүүдые табиха, бүхы хүд... рез бүри эршэмтэйгээр ябуулхын зорилгоо... юумэн хэгдэнэ, репертуарнай шэнэлэгдэнэ. Н... хүдэлмэри хүнгэн бэшэ, хэды тиимэшье һаа... най коллектив бүхы хүсэеэ элсүүлжэ, хамси... ман орожо, творческоошье, али бүхышье амж... түйлаха байһандань һэжэг түрэнэгүйбди.

Ц. БАЛБАРО...
театрай директ...

ТОО, БАРИМТА

✦ Буряад театрай сценэ дээрэ 35 жэлэй туршада 70 зүжэг табигдаһан байна. Тэрэ тоодо, «Кремлиин курантнууд», «Любовь Яровая», «Гроза», «Хэдэр басага номгоруулга», «Жэгдэн», «Тайшаагай ташуур», г. м. зүжэгүүд ороно.

* * *

✦ Театрта РСФСР-эй арадай артист В. Халматов, РСФСР-эй габьяата артистка М. Степанова, БурАССР-эй арадай артистнар Ю. Шангина, Д. Дондоков, Г. Лосев, БурАССР-эй габьяата артистнар П. Николаев, Ж. Иванов, Д. Жалсараев, В. Самбуев болон бусад хүдэлнэ.

* * *

Театр 35 жэлэй туршада 11 мянга гара дахин спектакль табяа. Тэдэниие 3,2 миллион хүн зон хараһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрай шэнэ байшангай макет.

МИНИИ ҮЕТЭН МЭРГЭЖЭН УРГАНА

Артистнууд... Сэхынь хэлэхэдэ, ехэл һонин зон даа. Буряад театрай түрүүшын алхамһаа ажаллаһан суута Чойжинама Гениновтэйшье, тиихэдэ бүри һаяхана энэ мэргэжэлэй замда гараһан Марта Зоригтуеватайшье, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, бүхы үеын буряад артистнуудтай хүдэлхэ, сугтаа аян холын гастрольдо ябаха зол намда тудаа юм. Ажалнайшье хүнгэн бэшэ. Харин мүнөө эндэ би өөрынгөө үетэн, эгээл мүнөө театрай гол хүсэн болоод байһан, 1958 оной зун Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ театрта шэлжэһэн үетэн тухай хэдэн үгэ хэлэхэм, юуб гэхэдэ, ажалайнгаа зарим дүн гаргахаар арбан жэлэй тэгшэшье хугасаа үнгэрбэ бшуу. Ленинградай театр, хүгжэм болон кинематографиин институтда мэдээжэ профессор Т. Г. Сойниковагай хүтэлбэри доро бидэ табан жэлэй туршада амархые мэдэнгүй һуража гараа һэмди. Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ гэхээр шахуу хүдөө нютагуудаар ябажа, элдин түрэл дайдаяа эльгэ зүрхөө хүдэлгэн харагша һэмди. «Иимэл юумэ ха юм, түрэл һайхан Буряадни»,—гэжэ һанахаш. Классическашье, буряадшье репертуарай зүжэгүүдые табижа эхилхэдээ, мүнөө Буряадай АССР-эй габьяата артистнар Содном Будажапов, Валентина Амханова, Дашидондок Жалсараев, тэрэшэлэн Елена Санжимитыпова, Намсалма Шагдарова болон бусад хэдэ хэдэн мартагдашагүй образуудые бүтээһэн, олоной һайшаалда хүртэһэн байна. Түрэл арадайнгаа һайшаалда хүртэхэ гээшэ артист бүхэнэй эгээл үндэр хүсэл шуу. Арбан жэлэй туршада артист бүхэмнай мэргэжээ гэхэ гү, али гүйсэдхэлгын тусхай нюуртай болоо. Жэшээлхэдэ, Дашидондок Жалсараевай лама гү даа, али наһажаал, үбгэжөөл хүниие заал һаа гүйсэдхэдэг һаа, Намсалма Шагдарова залуухан басагадые наадана. Гансашье Ленинградһаа ерэгшэд театрай гол хүсэн болоно бэшэ бэзэбди. Хүдөөгэй уран һайханай самодеятельностьһээ бэлигтэйшүүл ерэжэл байдаг. Тэрэнэй жэшээ хадаа дээрэ дурсагдагша бэлигтэй Марта Зоригтуева болоно. Тэрэшэлэн Москвагай дээдэ һургуули түгэсхэһэн И. Доржиева, Н. Хангажеев, С. Аранжуров гэгшэд бидэндэ нэмэн оронхой.

Артистын ажабайдал хүнгэн бэшэ гэжэ хэлээ һэмди. Хэрбээ ами наһаяа, бүхы хүсэлэл оролдолгоёо энэ хэрэгтэ зорюулха гэбэл, артистын харгыда шэлжэхэ ёһотой гэжэ һанагшаб. Тиимэһээл эндэ бишыханааршье һаань, артист нүхэд дээрэ тогтон хэлэбэб.

Г. БУТУХАНОВ,
Буряадай АССР-эй габьяата артист.

ШЭНЭ зүжэг

«ВАССА ЖЕЛЕЗНОВА»

Дэлхэйн үгытэй ангиин агууехэ уран зохёолшо Алексей Максимовичай түрэһөөр зуун жэлэй ойдо зорюулжа, манай ороной бүхы театрнууд тэрэнэй классика болоһон пьесэнүүдые табяа юм. Манайшье театр тэдэнһээ гээгдээгүй, тиин суута Васса Железновае буряад харагшадтаяа танилсуулба. Энэ орёо зохёолой тон онсо маягтай хэлые, гүн нугалбариие мэдээжэ оршуулагша Гунга Чимитовэй тон наряар, «амтархамаар» дамжуулһан ушарынь зүжэгэй амжалтада тон шухала удха шанартай байгаа гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энээнһээ урда тээ манай театрай А. М. Горькиин нүгөө пьесэ—«Дайсадые» найруулан табихада, баһал Гунга Чимитов ехэхэн хубитаяа оруулалсаа.

Теэд буряад харагшаднай энэ орёошье, гүнзэгышье зүжэгые хэр угтааб? Васса Железновагай нэгэ түмэр шэнги хатуурдаг, нэгэ зөөлэрдэг, юрэнхы дээрээ тон төөрингги хуби заяае РСФСР-эй габьяата артистка Мария Степанова хэр гаргажа шадаа гээшэб?

Зүжэгые суглараагшадай халуунаар угтаһаниинь һэжэггүй. Хэдэн үдэр театрта билет олохонь хэлсээнэй байгаа. Энэнэй нэгэ шалтагаан хадаа, Мария Николаевнагай гайхамшаг хурса, бэлиг түгэлдэрөөр ролёо гүйсэдхэлгэ болоно. Вассын саг үргэлжэ хубилжа байдаг сэдьхэл, үй гашуудалшье, һэжэг ажигшье ехэ хурсаар дамжуулагдана. Өөрынгөө үбгэн Сергей Петрович Железновые хоролон алажа байһан сценыень һанаад үзэе. Хэды ехэ хүсэтэй, дэбжэлтэйгээр Мария Степановна үнгэргэнэ гээшэб! Ёһотойл Горькиин образ бүтээгдээ. Энэ бага бэшэ амжалтада Горькиин гайхамшагта зохёолые зүбөөр ухамайлан ойлгоһон, тиин бэлигтэйгээр найруулан табиһан Буряадай АССР-эй искусстванuудай габьяата ажал ябуулагша, театрай главна режиссер Федор Сахировай хэшээл оролдолго онсолон тэмдэглэмээр.

Буряадай АССР-эй габьяата артист П. Николаев Сергей Петровичые ехэ зүбөөр наадажа, тэрэнэй сэдьхэлэй шархые, зобоһон тулиһыень харагшадай яншамаар зураглана. Бусад артистнууд сооһоо Железновагай хоёр басагадай—Наталья болон Людмилын рольнуудые гүйсэдхэһэн Елена Санжимитыпова Сэрэмжэ Уладаева хоёрые тэмдэглэмээр. Театрай зэргэдэ наһа жагсаһан Н. Токургнова М. Зориктуева хоёршье эгэшэ нүхэдһөө дутиигүй хабаа бараа «туршалсана», саашадаа эдэнэр мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлээд байхадаа, ехэ амжалта түйлаха аабза гэжэ этигэмээр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: артистканууд Елена Санжимитыпова, Лидия Абушеева гэгшэд эгэшэ дүүнэр Наталья Людмила хоёрой рольнуудые гүйсэдхэжэ байна.

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ.

ОЧЕР

Д. ГОМБОДОРЖ...

УГАЛЗАТА БЭЛИ...

Энэ хүн тухай хөөрөөгөө нэгэ бага холоһоо эхилхэ баатай болохомнай. Октябриин хубисхалай һүүлээр оройдоол хоёр жэл болоод байхада Хорин аймагай Байсын-Үбэр нютагта энэ хүбүүн түрэһэн намтартай. Теэд уйдхар гашуудал уян зөөлэн хоёр ходол бэе бэеэ дахасалдан ябадагай нимэ жама ёһон гэжэ бии ха юм. Гоша арай гэжэ арбан табатай боложо ябатараа (энэмнай 1936 он) аба, эжыһээ гээгдэжэ, өөрһөөнь хэдэн наһаар дүү Петя Тамара хоёртоёо үлэшоо һэн.

— Арбан дүрбэтэй ябахадаа аса, һүхын, анзаһанай эшэ барижа, ажалай амта танижа эхилээ һэм,—гэжэ мүнөө Георгий Федорович Лосев хөөрэдэг.

Үдэр хоногуудай үнгэрхэ бүри ухибүүн Гошын эдир бэе хүдэржэжэ, эрмэлзэл хүсэлынь дээшэлжэ эхилээ. Теэд өөрынгөө һанал бодол тухай тэрэ нэгэшье хүндэ хэлэдэггүй һэн. Харин нэгэтэ Хори нютагаар артистнууд наада табина гэһэн һураг суу дуулдадаг болобо.

Ерээдүйнгөө харгы зам тухай тэдэ театрай ажалшадһаа зүбшэл һуралтай гү, али...

Уданшьегүй Байса нютаг артистнууд ерэжэ, газаагуур гоё һайхан соносхолнууд аржылдажа эхилбэ. Гошын баярлаһан сэдьхэл тэрэниие гэртэнь һуулгабагүй. Бүхэли үдэртөө Гоша клубай газаагуур эрьелдэбэ. Танигдаагүй тад ондоо хүнүүд энэш, тэрэш гэртэ орохо, гарахань үзэгдэнэ. Эдэнэй нэгэнтэйньшье һаань, хоёр үгөөр һанамжа дурадхалаа хубаалдадаг һаа гэжэ Гоша хэды һанабашье, даншье һаа эшхэбтэр шэнги байба.

Үдэшэлэн нааданай эхилхын урда тээ, хубсаһаяа үмдөөд байһан артистнарые халташье һаань хараха һанаатай, клубай хажуугаар Гошын гүйжэ ябатар, талаан болоходоо, нэгэ артист хэрэлсы дээрэ зогсожо байба.

— Хүбүүшкаа! Ерэл даа наашаа! Хэн гэжэ нэрэтэйбши?—гээд, тэрэ хүн уриханаар асууба.

— Гоша,—гээд, үмдэнэйнгөө соорхойе гараараа бүглэжэ, үшөө үгэ дуугархыень хүлеэжэ ядан байба.

— Зай тиигэбэл, Гоша, бэрхыдаа болохош. Энээхэн хүршэ айлда ошоод, манда гэжэ шанаһан ногоон гүсэтэй сай байха, абаад ерэл даа,—гэбэ.

Иимэ ушарай болоһые Георгий Федорович Лосев мартадаггүй.

«Зунай халуунда умдаа хүрэһэн артистнуудта сай асаржа үгөөд, тон түрүүшынхеэ ингэжэ би театрай зонуудаар танилсаа һэм. Мүнөө һанахадам, тэдэмни республикымнай суута артистнууд байһан Чойжинима Генинович Генинов Жугдэр Сандакович Пагбаин хоёр гээшэл һэн ха. Эдэ артистнууд намда ехэл туһа хүргэһэн юм даа. Ингэжэл би искусствын замда гараһан хүм. Улаан-Үдэ ерээд, хүгжэмэй училищиин дуушадай отделенидэ орохо бодолтой ябатарни, Цырен Галзутович Шагжин театральна отделенидэ орыш гэһэн зүбшэл үгөө һэн»,—гээд энэ болоһон ушар тухай Георгий Федорович мүнөө тон элихэнээр дурсан хөөрэдэг.

...Түб хотымнай Октябриин революциин табин жэлэй ойн нэрэмжэтэ гудамжаар бишыхан хүнгэхэн «Запорожец» машина түерһэн наярһан трамвайнуудай, элдэб маркын машинануудай дундуур аалихан бүмбэрнэ. Энэ машинын урда, хойто сонхонуудайнь шэл дээрэ «Р» гэжэ үзэг ехэл уран гараар һиилээтэй. Иимэ үзэгтэй машинануудые харахадаа, хүн бүхэн зосоогоо дайн дажарһаа шархатаад бусаһан зонуудые һанаандаа оруулдаг. Бишыхан «Запорожецые» хүсэжэ ерэһэн мантан томо «МАЗ» машинын жолоошон тормозоо даража, тэрээниие хүндэлһэндэл хүлеэд гэнэ. Хүнгэхэн машина ехэл солбоноор хамагай түрүүн туннель доогуур гулгиржа ороод, Ленинэй гудамжаар бүмбэгэшэн Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрай газаа ерэжэ тогтошобо. Досооһоонь доходол гэһэн Георгий Федорович гаража, хүнгэхэнөөр алхалан, театрайнгаа үүдэ та...

...таба. Ингээд лэ артистын амар бэшэ ажалай үүдэ эхилдэг гэнэ.

Теэд Георгий Федорович һанамжалан дурсана:

...Тэрэ гэһээр хорёод жэл үнгэршоо. Энэ үе соо хэды ехэ уһан урдааб, хэды ехэ ажал хэгдээб даа!

Арадай артист бодолгото болон һууна.

Тиимэ даа... Саг гээшэмнай хүниие хүлеэдэггүй хамнай даа. Училищяа эрхимээр дүүргээд, театрай сценэ дээрэ «Эржэн» гэжэ хүгжэмтэ зүжэг соо атаа жүтөөндэ ээлэгдэһэн Занданай образые тобойтор урлажа байтарнь, баруун зүгтэ буугай абяан зэдэлжэ, залуу артистын замые саг зуура хаагаа һэн. Георгий Лосев түрүүшын дуугаар сэрэгэй албанда татагдажа, нэгэ хэды соо сэрэгэй һургуулида һураһанайнгаа һүүлдэ лейтенантын нэрэ зэргэтэй болоод, дайнай газар тээшэ зорижо, Калуга хото уданшьегүй хүрөөд байгаа. 1941 онһоо 1944 он болотор коммунист Георгий Федорович Лосев дайшалхы габьяа харуулжа ябаһанайнгаа ашаар, хэдэн олон медальнуудаар, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай нэгэдэхи шатын орденоор шагнагдаһан намтартай. Ингэжэ Эхэ оронойнгоо ерээдүйн жаргалта байдалай түлөө арад зоноо, тала дайдынгаа баялигые дайсадай һабарһаа хамгаалалсажа ябатараа, Георгий Лосев баруун хүлөө хүндөөр шархатажа, жэл тухай госпитальдо хэбтээд, нютаг нугаяа бусаха баатай болоо һэн.

Хорин гурбан жэлэй саада тээ, дайнай инвалид, таяг тулаһан Георгий Лосев буряад театрайнгаа үүдэ татажа ороо һэн. Түрүүшээр талаан болоходоо таяг... лиие наадаха артист х... жо, «Бабжа Барас» ... зүжэг соо таягтай үб... гий Фёдорович таягаа ... даа гүйсэдхэжэ, дайн... ажалайнгаа түрүүшын ...

1945—46 онуудай ... Островскиин «Аадар» ... тэ Борисые наадажа, ... үндэр сэгнэлтэдэ хүртэ... та лаб хүдэлхэ аргата... тэрэ мэдэрээ һэн.

1947 ондо буряад ... һонһоо хойшо арбан ... ойдо зорюулжа, Н. ... «Кремлиин курантну... жэг табигдаһан юм. ... Ленинэй образые СС... артист Гомбо Цыдын... мар бэрхээр наада... тист Георгий Лосев ... мэргэжэлтэ инженер... белинэй образые гүй... «Бэлигтэй залуу арти... болбол ородой хууша... Забелинэй образые ... тойгоор, мартагдаш... руулһан байха юм»,... рят-Монголой үнэн» ... шүүмжэлэгшэ Жамсо... Тумунов тобшолол ха...

Нарин дарханай ху... сэгүүдээ бариад, хүн... зөөри дархалжа бай... баһал ручка гуурһа... ямаршье образой үг... тайлбарилдаг заншал... гыгөөр нигэжэ ажалл... рагшадай эрилтые ... маар образ тобойсо гар... гүй. Эндэ тон лэ нари... урлал хэрэгтэй. Бу... театрта иимэ нари... олон байха. Тэдэнэй ... мнай ажалшадай Сов... Георгий Лосев боло... Федорович үргэн да... тист юм. Уй гашууда... һаа эхилээд, шогтой зү... нууд хүрэтэр артист... жэлнүүдэй репертуар... бди: Молчалин, Дэл... данов (Мухтаровай «... рэ хүндэ» гэжэ зүжэг ... лов (Х. Намсараева... гай ташуур»), хүхюу... ва үбгэн (А. Сафро... шон» гэжэ зүжэг) гэх... тагдашагүй олон тоото... образууд республик... хүршэ Агын, Усть-Ор... дай олониитэ харагш... дэ заатагүй үлөө ёһо...

Октябриин револ... жэлэй ойтой дашара... ряадай АССР-эй арад... хүндэтэ нэрэ зэргэтэй... лигтэ артист Георгий... Лосев мүнөө жаран ... лёо бэлэдхээ.

Буряад театрай ... агуу ехэ Горькиин т... жэлэй ойдо зорюулаг... «Железнова» гэжэ ... жэг табигдаа. Энд... АССР-эй арадай арт... Федорович Вассын, ах... роль гүйсэдхөө юм.

Бэлигтэй артист... үшөө ехэ амжалта тү... һайхан сэдьхэлтэй ... манай үеын зонууд... харагшадаа ендэр ... зуулжа байха аабза ... данабди.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБ...

Гор. Улан-Удэ, ...
Управление по ...
вете Министров Бур...
Н-01496.